

R A B I N

Raad van Advies voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging

Rapport 5

De financiële ontwikkeling van de openbare bibliotheken van 1982 tot 1991

De Raad van Advies voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging (RABIN) is een adviescollege, ingesteld bij wet van 12 oktober 1987 (Stb. 474). Hij heeft tot taak de regering desgevraagd of op eigen initiatief te adviseren over alle zaken die het bibliotheekwezen aangaan, alsmede de informatieverzorging in bredere zin. Onder het bibliotheekwezen vallen de sectoren van de openbare, wetenschappelijke en speciale bibliotheken. Met informatieverzorging wordt bedoeld het geheel van activiteiten op het terrein van de openbare en semi-openbare informatie, gericht op de uitoefening van beroep, bedrijf, bestuur en de beoefening van de wetenschap.

De raad kan ook aan andere organisaties op hun verzoek advies uitbrengen. De Tweede Kamer der Staten-Generaal kan over initiatief-wetsontwerpen het advies van de raad vragen.

De raad bestaat uit ten hoogste negen leden. Deze worden op persoonlijke titel voor maximaal vijf jaar benoemd. Er geldt een leeftijdsgrens van zeventig jaar. De leden worden op grond van hun deskundigheid en onafhankelijkheid gekozen en zijn afkomstig uit alle sectoren van de maatschappij.

De huidige samenstelling van de RABIN is:

M. Bakker, drs. Th. D. Jansen (voorzitter),
prof.dr. G.A.M. Kempen, mr. J. Kist,
prof.dr. L. Leertouwer, drs. J.K.W. van Leeuwen
(ondervoorzitter), mw. J.P. Schaap-Kruseman,
P.J.Th. Schoots, dr. R.L. Schuurma.
Secretaris: drs. A.F. van der Kooi.

RABIN
Postbus 95314
2509 CH Den Haag
Prins Willem Alexanderhof 5
Telefoon 070-3 47 13 44
Telefax 070-3 85 47 08

RABIN – the letters stand for Raad van Advies voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging, Netherlands Council for Libraries and Information Services – is an advisory council, constituted by Act of Parliament of October 12th, 1987. RABIN's principal task is to advise the government, at its request or on the Council's own initiative, on all matters concerning libraries and information services. The field of library work consists of public, research and special libraries. Information work encompasses the whole process of the creation, processing and dissemination of public information as well as its access and use, and is primarily directed at professional user groups.

RABIN
P.O. Box 95314
2509 CH The Hague
The Netherlands
Prins Willem Alexanderhof 5
Telephone (31) 70 3 47 13 44
Fax (31) 70 3 85 47 08

Boekmanstichting - Bibliotheek

Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam

telefoon: ~~24 37 36~~ / ~~24 37 37~~ / ~~24 37 38~~ / 24 37 39

De uitleentermijn bedraagt een maand. Mits tijdig
aangevraagd is verlenging met een maand moge-
lijk, tenzij de publikatie inmiddels is besproken.

De uitleentermijn is verstreken op:

28 APR. 1992

25 MEI 1992

3 MEI 1994

Rapport 5

De financiële ontwikkeling van de openbare bibliotheken van 1982 tot 1991

Analyse in opdracht van de RABIN
door R. Kooyman, drs. C.W. de Gier en drs. J.C. Prins
(Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum)

Boekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam
Tel 243739

RABIN

Den Haag 1991

Het rapport is te bestellen door overmaking van f 18,- per exemplaar op postrekening 270141 van Uitgeverij Waltman, Delft, onder vermelding van het ISBN en een duidelijk afleveringsadres.

CIP-gegevens Koninklijke Bibliotheek, Den Haag

Kooyman, R.

De financiële ontwikkeling van de openbare bibliotheken van 1982 tot 1991 : analyse in opdracht van de RABIN / door R. Kooyman, C.W. de Gier en J.C. Prins. - Den Haag : RABIN ; Delft : Waltman [distr.]. - (Rapport/RABIN, ISSN 0924-5944 ; 5)

ISBN 90-72278-14-3

Trefw.: openbare bibliotheken ; financiering ; geschiedenis ; 1982-1991 / openbare bibliotheken ; Nederland ; financiering.

Ten geleide

In opdracht van de RABIN heeft het Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum (NBLC) een onderzoek verricht naar de ontwikkeling van de financiële positie der openbare bibliotheken vanaf 1982. In dat jaar begon een ingrijpende wijziging van de bekostiging der openbare bibliotheken, die verschillende fasen zou doorlopen. Het rapport geeft deze wijzigingen aan en brengt het effect daarvan in kaart.

De RABIN achtte het gewenst dat de betrokken gegevens, indien enigszins mogelijk, boven tafel zouden komen, omdat in de komende tijd de positie van de openbare bibliotheken opnieuw nadrukkelijk aan de orde zal zijn. De minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur heeft een beleidsstuk over het openbare bibliotheekwerk aangekondigd, het NBLC heeft een Bibliotheekstatuut ontworpen, in sommige gemeenten zijn ernstige problemen over de financiering ontstaan.

Uit het onderzoek komt naar voren, dat er aanzienlijke variaties bestaan in de overheidsbijdragen aan de openbare bibliotheek. Dat is geen nieuw feit. Voordat de Wet op het openbare bibliotheekwerk van kracht werd, liepen de gemeentelijke bijdragen al ver uiteen. Die verschillen zijn in de onderzochte periode niet verdwenen. In het onderzoek is getracht – ook al bleek dat niet eenvoudig – een zekere lijn in de ontwikkeling van de financiering te vinden. Het beeld dat zich aftekent is dat in het midden der jaren tachtig sprake was van een forse inkrimping van bibliotheekmiddelen, die daarna gedeeltelijk ongedaan is gemaakt. Daardoor is het mogelijk gebleken bijna over de hele linie zowel het aantal bibliotheken en filialen als het personeelsbestand intact te houden.

Duidelijk is dat de rijksbijdrage, die overigens een geheel andere en veel minder herkenbare vorm heeft gekregen, door diverse bezuinigingsmaatregelen gedaald is. In het algemeen hebben de gemeenten, die de hoofdzorg voor de openbare bibliotheken kregen, er naar gestreefd de gaten die vielen zo goed mogelijk op te vullen. Maar uiteindelijk zijn de bijdragen gedaald, gerekend met een inflatie van ruim tien procent in de onderzochte periode.

Op een tweetal andere punten is zeker reden tot zorg. Het ene is het aanschaffingsbeleid. Uit de studie blijkt dat met name in de jaren van aanzienlijke financiële moeilijkheden het aanschaffingsbudget veel veren heeft moeten laten. Gemiddeld gezien is het daarna weer toegenomen, maar niet als het in verband met de gestegen prijzen en het voortdurend groeiende aanbod wordt bekeken. Op de langere termijn zou de functie

van de bibliotheek ernstig geschaad worden, als zij niet voldoende 'bij' zou blijven bij de ontwikkeling van de markt van boeken en overige media.

Voor een deel hebben de bibliotheken die dreiging het hoofd willen bieden door verhoging van de lezersbijdragen, van contributies tot boetes. Uit het onderzoek blijkt niet in hoeverre deze ontwikkeling van invloed is geweest op het lezersverloop. Wel was er, alweer in het midden van de jaren tachtig toen de contributies werden verhoogd, een aanzienlijke terugloop in leden en uitleningen. Die is sedertdien wel weer ingelopen, maar vooral bij bibliotheken in grotere gemeenten die naar verhouding meer gebruikers met lage inkomens hebben, blijft het lezerspercentage lager dan in 1982. Een ander punt van zorg dus. De rek lijkt op dit punt niet groot en daarmee komt de centrale functie van de bibliotheek als brede culturele basisvoorziening voor de hele bevolking in gevaar.

Veel gemeenten hebben zich de laatste jaren aanzienlijke inspanningen getroost om het instituut van de openbare bibliotheek in stand te houden. En ook de betrekkelijke taaiheid van het lezersbestand toont aan hoe diep geworteld de waardering voor de bibliotheek is, zoals ook blijkt uit eerder onderzoek van de raad (Rapport 1).

Waar echter talrijke gemeenten in een uiterst moeilijke positie verkeren en aanzienlijke delen van de bevolking voor grote inkomensproblemen staan, kan de instandhouding van de openbare bibliotheek niet aan deze – overigens op zichzelf hoopgevende – feiten worden overgelaten.

De raad hoopt dat dit rapport een nuttige rol zal spelen bij de komende discussie over de positie van het openbare bibliotheekwerk en de rijksverantwoordelijkheid voor een brede en met zijn tijd meegaande bibliotheekvoorziening.

Den Haag, januari 1991

Inhoud

1	INLEIDING	7
2	DE RIJKSBIJDRAGE IN DE LOOP DER JAREN	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Toelichting op tabel 1	10
2.3	Samenvatting rijksbijdrage in de loop der jaren	13
3	CONCLUSIES	15
	BIJLAGEN	28
1	Overzichten van zes geselecteerde bibliotheken 1982–1991	28
2	Overzichten DOS- en LDO-bibliotheken	45
3	Overzichten pbc's en aangesloten bibliotheken	55
	AFKORTINGEN	63

1 Inleiding

Op verzoek van de RABIN heeft het NBLC onderzoek gedaan naar de gevolgen van de Welzijnswet. Het onderzoek heeft zich gericht op de ontwikkeling van de financiële positie van de bibliotheken vanaf 1982, de eventuele gevolgen van deze ontwikkeling voor de dienstverlening aan het publiek en de onderlinge verschillen tussen de bibliotheken.

Om het onderzoek binnen de gestelde grenzen qua financiën en tijd mogelijk te maken, is gebruik gemaakt van de beschikbare algemene bronnen, zoals DOS-, LDO- en CBS-statistieken. Daarnaast zijn bij zes door de RABIN geselecteerde bibliotheken ook de informatiebronnen van de bibliotheken zelf geraadpleegd.

Een deel van de rapportage bestaat uit een berekening van het aandeel van het Rijk in de geldstroom richting bibliotheken. In de jaren vanaf 1988 zijn de rijks gelden niet meer als specifieke doeluitkering aan het bibliotheekwerk toegekend. Om een vergelijking over de gehele periode 1982-1991 mogelijk te maken is de rijksbijdrage in 1982 als uitgangspunt gekozen en zijn de bezuinigingen, de toegekende loon- en prijsmaatregelen in de volgende jaren als percentage van de rijksbijdrage berekend.

De onderzoekers danken met name de directies van de zes geselecteerde bibliotheken voor hun inbreng.

November 1990

2 De rijksbijdrage in de loop der jaren

2.1 Inleiding

Openbare bibliotheek-instellingen in Nederland zijn voor een groot deel afhankelijk van overheids gelden. In welke mate die gelden afkomstig zijn van de rijksoverheid is niet altijd direct duidelijk.

Zelfs onder een wettelijk regime dat de rijksoverheid verplicht de bibliotheken via een specifieke doeluitkering te financieren, fungeert de lagere overheid niet alleen als doorgeefluik, maar draagt zij zelf ook een deel van de kosten.

Om uit te zoeken of verandering van het wettelijk regime invloed heeft op de hoogte van de overheidsbijdrage is een deels praktische, deels theoretische benadering nodig die zich over een aantal jaren uitstrekt. Praktisch omdat de hoogte van de rijksbijdrage niet alleen bepaald wordt door specifieke wettelijke regelingen, maar evenzeer door bezuinigingsmaatregelen, salaris- en prijsbijstellingen.

Theoretisch omdat – wanneer de lagere overheid een grotere vrijheid krijgt in de besteding van de middelen – niet in realiteit is aan te geven welk deel van de vroegere rijksbijdrage aan het bibliotheekwerk besteed wordt.

Om de uitkomsten algemeen bruikbaar te maken is gekozen voor indexering van de rijksbijdrage. In het basisjaar 1982 wordt de rijksbijdrage op 100 gesteld. Deze 100 wordt verdeeld in een component personeelskosten (p.k.) en een component overige kosten (o.k.). De reden van deze splitsing is dat mutaties in de loop der jaren soms betrekking hebben op òf het loongevoelige òf het prijsgevoelige deel.

De mutaties (bezuinigingen, wachtgeldcompensatie, salarismaatregelen e.d.) worden elk jaar in de index verwerkt. Op deze wijze is voor elk jaar de rijksbijdrage berekend, ongeacht de besteding daarvan door de lagere overheid.

Voorbeeld: In 1982 bedroeg de rijksbijdrage van een bibliotheek in duizenden guldens: f 496. Wat is de rijksbijdrage in 1986 en wat in 1990 (in theorie)? De index (inclusief wachtgeldcompensatie) is in 1986: 93 en in 1990: 80. De berekende rijksbijdrage is dan in 1986 (93% van f 496) f 463 en in 1990 f 399 (80%).

Door vergelijking van deze rijksbijdrage met de werkelijk door de bibliotheken ontvangen overheids gelden, is cijfermatig duidelijk in welke mate de bijdrage van de lagere overheid is gewijzigd.

Om het voorbeeld voort te zetten: In 1986 is de totale overheidsbijdrage van die bibliotheek in duizenden guldens: f 832 en in 1990: f 1121. De gemeentelijke bijdrage was dan in 1986 (832-463) f 369 en in 1990 (1121-399) f 722.

Indexering van de zo berekende rijksbijdrage biedt dus twee voordelen. In de eerste plaats is snel te overzien in welke mate de rijksbijdrage jaarlijks afwijkt van die in het gekozen basisjaar. De berekende index is bovendien toepasbaar op de financiële gegevens van elke bibliotheek of groep van bibliotheken in enig jaar.

2.2 Toelichting op tabel 1

(De vet gedrukte elementen vindt u terug in tabel 1, naast pag. 13)

Het jaar 1982 vormt een keerpunt in de wijze waarop de rijksoverheid haar bijdrage aan het openbare bibliotheekwerk structureert. Tot dat jaar ontvingen de lagere overheden ten behoeve van het openbare bibliotheekwerk een bedrag op declaratiebasis. Volgens de Wet op het openbare bibliotheekwerk bekostigde het Rijk 100% van de kosten van de (goedgekeurde) formatie en 15% van de overige kosten (van erkende vestigingen).

Na die tijd is de Wet gewijzigd, althans het Besluit regeling financiële bijdragen openbare bibliotheekwerk. De rijksbijdrage wordt bevroren en het verschil tussen personeelskosten en overige kosten wordt gebaseerd op de bijdragen in 1982.

Volgens de CBS-cijfers ontvingen de gemeenten en provincies in 1982 ten behoeve van het openbaar bibliotheekwerk een rijksbijdrage van f 336,4 miljoen.

In 1983 bezuinigde WVC éénzesde op de rijksbijdrage aan de overige kosten. Volgens WVC-opgave een bedrag van f 5 miljoen. De rijksbijdrage aan overige kosten bedroeg in 1982 dus f 30 miljoen (6 x 5). Uitgaande van een totale rijksbijdrage in 1982 van f 336,4 miljoen, bedroegen de personeelskosten van de goedgekeurde formatie f 306,4 miljoen (336,4-30).

1982

Basisjaar voor dit rapport is 1982, het laatste jaar waarop het Rijk aan de hand van de werkelijke kosten bijdroeg aan de kosten van het openbare bibliotheekwerk. De totale rijksbijdrage in 1982 (overeenkomend met f 336,4 miljoen) wordt daarom gesteld op **100**. De index van de bijdrage van het Rijk aan de overige kosten (o.k.) is dan **8,92** (f 30 miljoen) en die met betrekking tot de personeelskosten (p.k.) **91,08** (f 306,4 miljoen). Dit onderscheid is voor de berekening nodig omdat een aantal plus- of min-

percentages uitsluitend betrekking heeft op òf het loongevoelige deel òf het prijsgevoelige deel.

1983

In 1983 bezuinigt het Rijk éénzesde deel op de overige kosten: **16,67%**. Deze bezuiniging werkt door in de index op overige kosten: 8,92 wordt 7,43. De personeelskosten blijven gelijk (91,08) waardoor de totale index na bezuiniging op **98,51** komt. Een salarismaatregel van 1,4% beïnvloedt echter de personeelskosten-index (91,08 wordt 92,36) waardoor de totale index iets onder de 100 komt (99,79).

Aangezien elke bezuiniging vier jaar lang gepaard gaat met een wachtgeldcompensatie (40% van $8,92 - 7,43 = 0,59$) ontvangt de lagere overheid in 1983 zelfs een fractie meer dan in 1982: **100,38** ($99,79 + 0,59$). Let wel, dit hogere bedrag betekent toch een reële bezuiniging, omdat de salarispost met 1,4% is gestegen.

1984

In 1984 bezuinigt het Rijk 18,1% op de totale rijksbijdrage aan het bibliotheekwerk. Deze bezuiniging beïnvloedt de personeelskosten-index (92,36 wordt 75,64) en de index op overige kosten (7,43 wordt 6,09); totaal **81,73**. Bovenop deze bezuiniging komt nog eens een negatieve salarismaatregel van 3%, waarmee de personeelskosten-index daalt van 75,64 tot 73,37. De totale index is dan ($73,37 + 6,09$) **79,46**.

De wachtgeldcompensatie is 7,81 (0,59 van de bezuiniging uit 1983, vermeerderd met 7,22 (40% van $99,79 - 81,73$)) waarmee de totale index uitkomt op **87,28** ($79,46 + 7,81$).

1985

De salarismaatregel in 1985 bedraagt 2,1% waardoor de personeelskosten-index stijgt van 73,37 naar 74,91. In dat jaar komen de zogenaamde herbezettingsgelden beschikbaar, overigens gedeeltelijk in 1986 uitbetaald. Per formatie-plaats f 1660,- in totaal f 8.957.095, hetgeen overeenkomt met 2,29% van de door het Rijk in 1982 vergoede personeelskosten. Geteld bij de met 2,1% gecorrigeerde personeelskosten-index komt de definitieve personeelskosten-index uit op **77,83** en de totale index op **83,92** ($77,83 + 6,09$).

De wachtgeldcompensatie van 7,81 (uit 1983 en 1984) verhoogt de index tot **91,74**. Uiteindelijk blijkt dat de bezuiniging uit 1984 van 18,1% een jaar later tot minder dan de helft is gereduceerd.

1986

In 1986 treedt de Wet op de Arbeidsvoorwaarden in de Gesubsidieerde en Gepremieerde Sector in werking, de WAGGS. De zogenaamde WAGGS-ruimte is in dat jaar **1,9%**. WVC berekent dit percentage door op het

loongevoelige deel van de specifieke deelluitkering waardoor de index op personeelskosten stijgt van 77,83 naar 79,31. De negatieve prijsbijstelling van 1,52%, beïnvloedt de index op overige kosten (6,09 wordt 6,00), waardoor de totale index 85,30 wordt. De wachtgeldcompensatie voor de bezuinigingen in 1983 en 1984 brengt de index van 1986 op 93,12. De bezuiniging van 130 miljoen gulden op het sociaal-cultureel werk heeft geen invloed op de rijksbijdrage aan het bibliotheekwerk. Wel kan dat zijn uitwerking hebben op de bijdrage van de lagere overheden.

1987

In 1987 treedt weliswaar de Welzijnswet in werking, maar de bibliotheken vallen nog buiten de brede-doeluitkering en daarmee ook buiten de bezuiniging op die brede-doeluitkering.

De rijksbijdrage die de provincies tot nu toe voor het bibliotheekwerk ontvingen wordt gesplitst: 40% blijft bij de provincies, 60% gaat naar de gemeenten van de aangesloten bibliotheken. Deze wijziging heeft geen invloed op de indexcijfers. Ze werkt wel door in de tarieven die de provinciale bibliotheekcentrales voor hun diensten vragen omdat de personeelskosten nu doorberekend worden.

Nieuw is de leenvergoeding die de bibliotheken moeten opbrengen: 2,5 miljoen gulden. Uitgedrukt in een percentage van de totale rijksbijdrage in 1982: 0,74%. Weliswaar is de leenvergoeding geen vermindering van de rijksbijdrage, maar in deze index-opzet wordt zij als zodanig beschouwd.

De WAGGS-ruimte is dit jaar 0,69%, de prijsbijstelling -1,77%.

1988

In 1988 vallen ook de bibliotheken onder de brede-doeluitkering.

De rijksoverheid bezuinigt op deze welzijnswerk-uitkering 5,13%.

De lagere overheden zijn binnen de werkerterreinen van de brede-doeluitkering vrij om de rijksbijdrage naar eigen inzicht te besteden. In dit overzicht nemen we aan dat de rijksbijdrage voor het bibliotheekwerk met 5,13% vermindert. De wachtgeldvergoeding van de bezuiniging tot 1984 is afgelopen, maar de nieuwe bezuiniging levert de lagere overheden voor de komende vier jaren weer een nieuwe wachtgeldcompensatie op: 1,76. De WAGGS-ruimte is dit jaar 1,72 en de prijsbijstelling is weer negatief: -1,75.

1989

In 1989 stort WVC de brede-doeluitkering voor het welzijnswerk in het Gemeente- en Provinciefonds. Overigens wordt eerst nog 12,1% bezuinigd, hetgeen vier jaar lang gecompenseerd wordt: in de index 4,00. De leenvergoeding is verdubbeld tot 5 miljoen: in de index 1,49.

Vanaf 1989 zijn de salarismaatregelen en prijsbijstellingen overeenkomstig

Tabel 1 Rijksbijdrage, geïndiceerd (inclusief bezuinigings-, salaris- en prijsmutatiemaatregelen en de invloed van wachtgeldcompensatie en leenrechtvergoeding)

jaar	pk.	ok.	pk.	ok.	tot.	sal. maatr.+ WAGGS in %	index na bezuin. op p.k.	prijs- bij- stell. in %	index na bezuin. op p.k.	index totaal	wacht- geld- compens. in de jr	index incl. wgc	leen- recht- verg. in %	index incl. leenr.
1982							91,08		8,92	100		100		100
1983		16,67	91,08	7,43	98,51	1,4	92,36		7,43	99,79	0,59	100,38		100,38
1984	18,1	18,1	75,64	6,09	81,73	-3	73,37		6,09	79,46	7,22	87,28		87,28
1985			73,37	6,09	79,46	2,1	77,83*		6,09	83,92		91,74		91,74
1986			77,83	6,09	83,92	1,9	79,31	-1,52	6,00	85,30		93,12		93,12
1987			79,31	6,00	85,30	0,69	79,86	-1,77	5,89	85,75		92,97	0,74	92,23
1988	5,13	5,13	75,76	5,59	81,35	1,72	77,06	-1,75	5,49	82,55	1,76	84,31	0,74	83,57
1989	12,1	12,1	67,74	4,82	72,56	-1,1	66,99	0,5	4,85	71,84	4,00	77,60	1,49	76,11
1990			66,99	4,85	71,84	3,7	69,47	4	5,04	74,51		80,27	2,23	78,04
1991			69,47	5,04	74,51	2,3	71,07		5,04	76,11		81,87	2,97	78,90
1992			71,07	5,04	76,11		71,07		5,04	76,11		80,11	2,97	77,14
1993			71,07	5,04	76,11		71,07		5,04	76,11		76,11	2,97	73,14
1994			71,07	5,04	76,11		71,07		5,04	76,11		76,11	2,97	73,14

* Herbezetingspercentage, meeberekend in index personeelskosten 1985: 2,92

de regels van Gemeente- en Provinciefonds voor zover die op dit moment bekend zijn.

2.3 Samenvatting rijksbijdrage in de loop der jaren

Het basisjaar is 1982, het laatste jaar waarop het Rijk op grond van declaratie bijdroeg aan de kosten van het openbare bibliotheekwerk: 100% van de personeelskosten (p.k.) en 15% van de overige kosten (o.k.). De index van de rijksbijdrage is in 1982 gesteld op **100**, die van personeelskosten op **91,08** en van overige door het Rijk vergoede kosten op **8,92**.

In 1983 bezuinigt het Rijk een zesde op de overige kosten, in 1984 18,1% op de totale rijksbijdrage aan het bibliotheekwerk.

In 1988 bezuinigt het Rijk 5,13% op de totale rijksbijdrage aan het welzijnswerk, waartoe volgens de intussen van kracht geworden Welzijnswet het bibliotheekwerk behoort. Deze rijksbijdrage wordt geoormerkt als brede-doeluitkering en aan het Gemeente- en Provinciefonds toegevoegd. In 1989 wordt nog een bezuiniging van 12,1% op deze brede-doeluitkering doorgevoerd, waarna het onderscheid met de andere fondsgelden vervalst en de lagere overheden dus vrij zijn in de besteding van de na bezuinigingen resterende rijksmiddelen.

De bezuinigingen in 1983, 1984, 1988 en 1989 worden door het Ministerie van Financiën vier jaar lang gecompenseerd met een wachtgeldcompensatie van 40%.

In 1987 draagt het openbare bibliotheekwerk voor het eerst bij aan de leenrechtvergoeding. Deze bijdragen (in 1987 en 1988: f 2,5 miljoen, in 1989: f 5 miljoen, in 1990: f 7,5 miljoen en vanaf 1991: f 10 miljoen) zijn berekend als percentage van de rijksbijdrage in 1982 en worden op deze wijze in de indexen meegenomen.

In de indexen werken ook de salarismaatregelen (sedert 1986 de WAGGS-ruimte) en de prijsbijstellingen door in zover deze door de rijksoverheid zijn bepaald.

3 Conclusies

De in dit rapport vermelde conclusies zijn gebaseerd op analyse van:

- de berekende rijksbijdrage aan het openbare bibliotheekwerk van 1982 tot 1991;
- begrotingen, jaarverslagen en financiële jaarverslagen van zes door de RABIN geselecteerde bibliotheken, drie LDO- en drie DOS-bibliotheken (hierna te noemen de 'geselecteerde bibliotheken A, B, C, D, E en F'), en gesprekken met de directies van deze zes geselecteerde bibliotheken;
- de DOS-statistieken 1982-1989, gegevens van bibliotheken in gemeenten met meer dan 50.000 inwoners;
- de LDO-statistieken 1985-1989, gegevens van bibliotheken in gemeenten met een inwoneraantal van 30.000 tot 50.000 inwoners;
- gegevens uit CBS-statistieken van provinciale bibliotheekcentrales (pbc's) en daarbij aangesloten bibliotheken (in gemeenten met minder dan 30.000 inwoners);
- brieven van pbc-directies.

3.1 De bibliotheek-organisaties krijgen zeer uiteenlopende overheidsbijdragen, zowel onderling als in de tijd gezien

Gemeenten en bibliotheken trekken hun eigen lijn, ongeacht het karakter van de vigerende wet.

Al in 1983, wanneer het Rijk minder dan een half procent op zijn bijdrage aan het bibliotheekwerk bezuinigt, toont de overheidsbijdrage (van Rijk en gemeente) per bibliotheek een zeer wisselend karakter. Er zijn bibliotheken die het in één jaar met acht procent minder moeten doen. Andere bibliotheken ontvangen bijna vijftig procent meer van hun lagere overheid. Deze spreiding doet zich voor in alle geanalyseerde jaren. De jaarlijkse overheidsbijdrage voor de DOS-bibliotheken is bekend vanaf 1982, die voor de LDO-bibliotheken vanaf 1985.

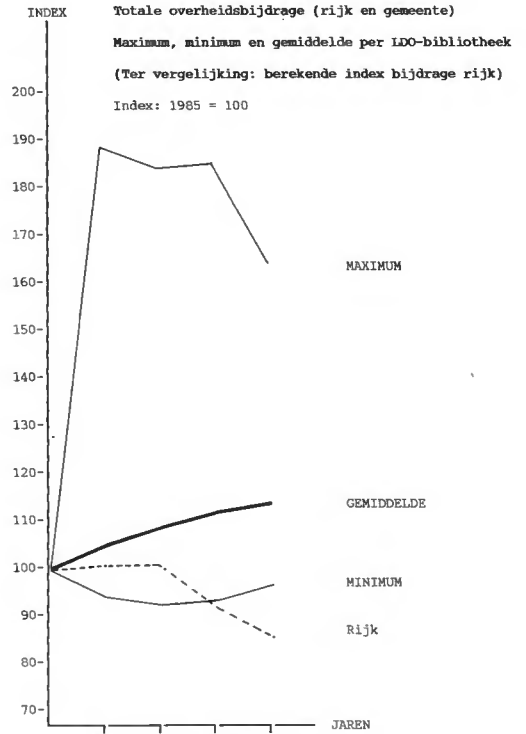
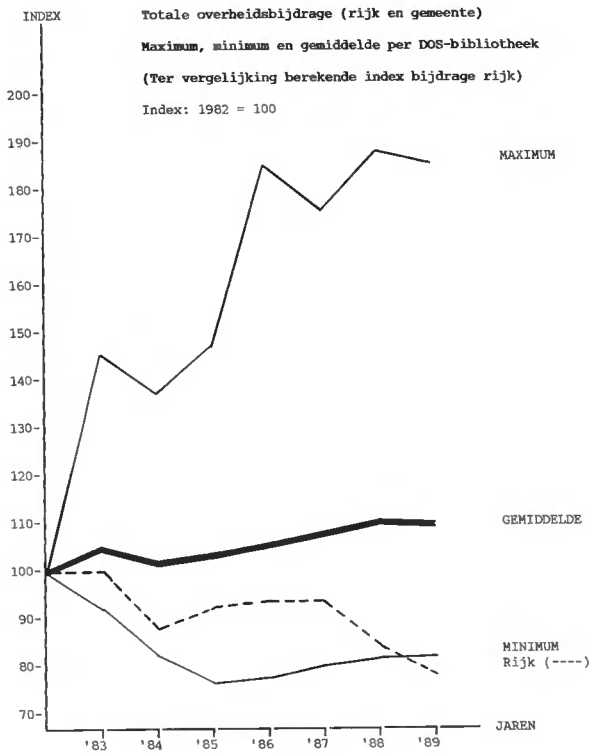
In onderstaande tabellen en grafieken zijn de index-cijfers per jaar weergegeven: het laagste, het hoogste en het gemiddelde. Het gaat hier dus om de totale overheidsbijdrage (van Rijk en gemeente). Ter vergelijking is ook de berekende index van de rijksbijdrage aan het bibliotheekwerk opgenomen.

Overzicht totale overheidsbijdrage DOS (1982 = 100)

jaar	minimum	maximum	gemiddeld	Rijk
1983	92	145	104	100
1984	82	137	101	87
1985	77	147	102	92
1986	78	185	106	93
1987	80	176	108	93
1988	81	187	110	84
1989	81	185	109	78

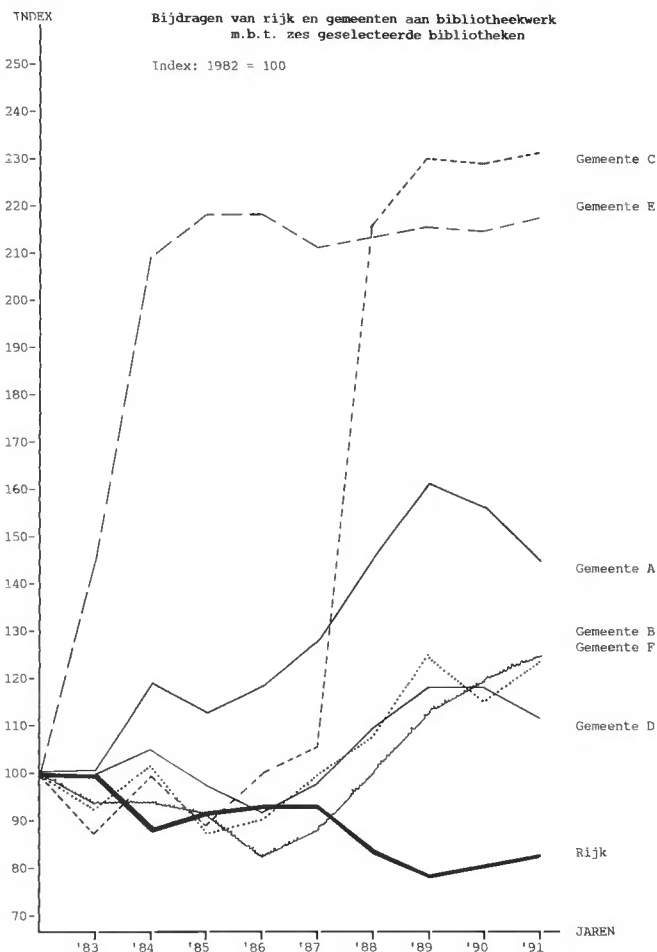
Overzicht totale overheidsbijdrage LDO (1985 = 100)

jaar	minimum	maximum	gemiddeld	Rijk
1986	94	189	105	101
1987	92	184	109	101
1988	93	185	112	91
1989	96	164	113	85

Voor een goed begrip is het van belang te beseffen dat de overheidsbijdrage voor het bibliotheekwerk in de verschillende gemeenten ook in 1982 al sterk verschilde. In 1982 varieert de overheidsbijdrage per inwoner van f 18,95 tot f 64,28 met een gemiddelde van f 40,80 voor de DOS-bibliotheken. (Voor de LDO-bibliotheken was de overheidsbijdrage in 1985 gemiddeld f 32,87 per inwoner met een minimum van f 22,54 en een maximum van f 45,05.)

Uit onderstaande grafiek van de zes geselecteerde bibliotheken (waarin de index van de rijksbijdrage vergeleken is met die van de gemeentelijke bijdragen) blijkt eveneens een grote spreiding.

De donkere lijn toont de loop van de berekende rijksbijdrage, de overige lijnen geven het verloop van de gemeentelijke bijdragen (exclusief de berekende rijksbijdrage) in de jaren 1982-1990.

3.2 De invoering van de Welzijnswet brengt geen verandering in de grote variatie in overheidsbijdragen

Cruciale jaren voor het bibliotheekwerk onder de nieuwe Welzijnswet zijn 1988 en 1989. In 1988 valt de rijksbijdrage voor het openbare bibliotheekwerk onder de brede-doeluitkering. De lagere overheden krijgen de ruimte om binnen de welzijnsterreinen te schuiven met de rijksbijdragen. In 1989 wordt de brede-doeluitkering direct in Provincie-en Gemeentefonds gestort en is de rijksbijdrage op geen enkele wijze meer geormerkt.

De grotere vrijheid die de gemeenten krijgen in allocatie van middelen vertaalt zich in deze jaren niet in duidelijk veel hogere of lagere overheidsbijdragen. Er doet zich geen trendbreuk voor. Dat blijkt ook uit de gesprekken met de directies. De verhouding met de gemeente wijzigt zich niet wezenlijk. Wel krijgen de bibliotheken een grotere vrijheid in de besteding, waarbij allerlei vormen van budgetfinanciering hun intree doen. De vergelijking van de begrotingen voor 1990 en 1991 van de zes geselecteerde bibliotheken toont het grillige beeld van eerdere jaren.

3.3 Na een schrikreactie vangen de gemeentelijke overheden de rijksbezuinigingen geheel of gedeeltelijk op

In 1984 wordt een bezuiniging van 18,1% doorgevoerd op de rijksbijdrage. Tegelijkertijd wordt een negatieve loonmaatregel van -3% getroffen. De gemeentelijke overheden reageren verschillend op deze rijksbezuinigingen. Eerst het jaar 1983. De rijksoverheid verhoogt - rekening houdend met salarismaatregel en wachtgeldcompensatie - haar bijdrage een fractie (0,38%). Gemiddeld stijgen in dat jaar de overheidsbijdragen (Rijk en gemeente) aan de DOS-bibliotheken met 4%.

Dertig procent van de gemeenten echter bezuinigt meer op het bibliotheekwerk dan de rijksoverheid. Dat percentage neemt in de loop der jaren met een golfbeweging af. Vanaf 1983: 30 - 9 - 13 - 9 - 11 - 4 - 0 procent.

In 1989 ontvangt weliswaar nog 38% van de DOS-bibliotheken een lagere overheidsbijdrage dan in 1982, maar voor alle DOS-bibliotheken is de bezuiniging minder dan de berekende rijkskorting. In 62% van de gevallen heeft de gemeentelijke overheid de rijksbezuinigingen volledig voor eigen rekening genomen. In de periode 1982-1989 is het percentuele aandeel van de rijksoverheid aan de bijdrage voor de DOS-bibliotheken gedaald van 65% tot 48%.

De DOS-bibliotheken ontvangen in 1989 gemiddeld 9% meer overheidsbijdrage dan in 1982. De LDO-bibliotheken ontvangen in 1989 gemiddeld 13% meer dan in 1985.

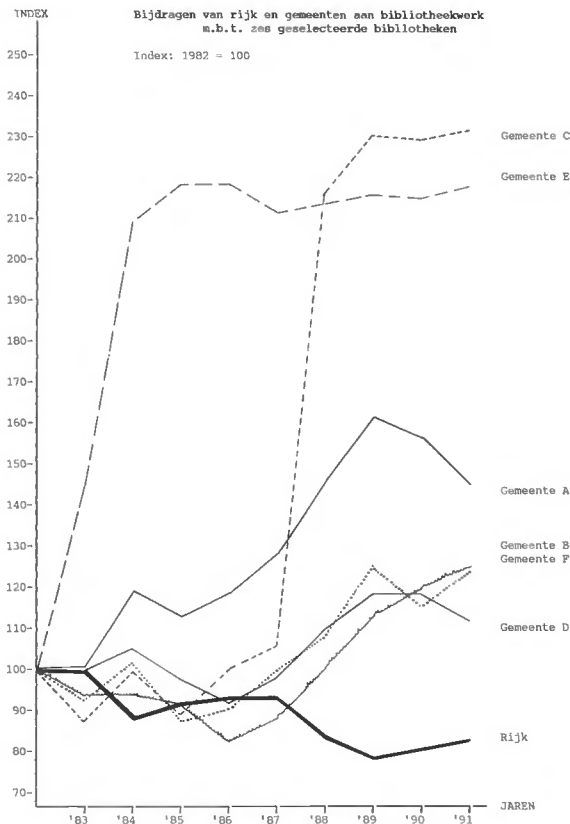
Van de zes geselecteerde bibliotheken is het gemeentelijk aandeel in de

overheidsbijdrage apart bekeken. De gemeentelijke overheid van de drie geselecteerde LDO-bibliotheken bezuinigt in 1983: 6, 7 en 13%. Een jaar later, wanneer de rijksbijdrage met 18,1% daalt, stijgen de gemeentelijke bijdragen evenwel en in 1986 dalen zij weer. (In 1986 bezuinigde het Rijk niet op het bibliotheekwerk, maar het sociaal-culturele werk ontving wel 130 miljoen gulden minder aan rijksgelden.)

Na 1986 stijgen de overheidsbijdragen van alle zes geselecteerde bibliotheken.

3.4 Grote stijgingen en dalingen in de gemeentelijke bijdragen hangen samen met wijzigingen in de huisvesting

In vier van de zes geselecteerde bibliotheken vond in de periode 1982-1989 een wijziging in de huisvesting plaats. Omdat de nieuwe kosten van huisvesting tijdens de Bibliotheekwet al voor een groot deel voor rekening van de gemeenten kwamen (en sedert 1983 geheel), hebben wijzigingen daarin uitsluitend gevolgen voor de gemeentelijke bijdragen.

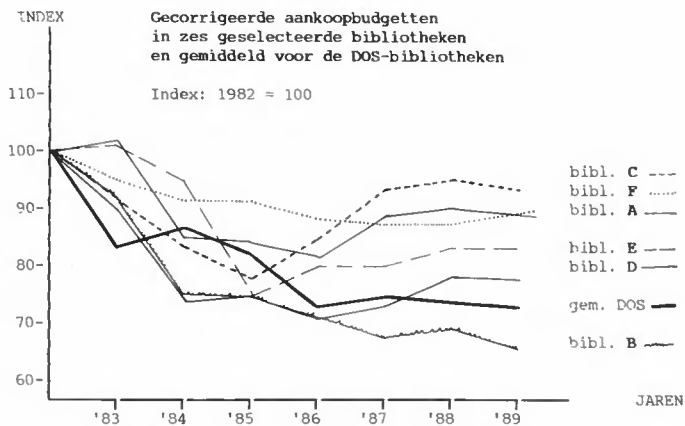

In 1984 betrok bibliotheek E een nieuwe centrale en in 1988 bibliotheek C. Dat verklaart de meer dan 200% groei van de gemeentelijke bijdragen. Bibliotheek A sloot in 1990/1991 twee filialen en vestigde een nieuw filiaal, hetgeen een daling in de gemeentelijke bijdrage met zich bracht. Ook in de twee andere geselecteerde DOS-bibliotheken zijn filialen gesloten in de periode 1982–1990. Het gaat hier echter niet zozeer om bezuinigingen. In het ene geval betrof het een jeugdfiliaal dat in een sterk vergrijzende wijk lag. In het andere geval betrof het filialen die dicht in elkaars buurt lagen (als gevolg van eerdere fusies). Uit de DOS-statistieken blijkt dat het totaal aantal filialen nauwelijks is gewijzigd in de afgelopen jaren. In 1989 zijn er 5 filialen minder dan bij dezelfde DOS-bibliotheken in 1982.

Moge nieuwbouw een duidelijke invloed hebben op de gemeentelijke bijdragen, de invloed van automatisering is minder merkbaar. De redenen zijn dat deze operatie in grote mate budgettair neutraal moet geschieden en dat in voorgaande jaren reeds reserves ten behoeve van de automatisering zijn opgebouwd.

3.5 Het mediabudget was het kind van de rekening

In de loop der jaren heeft het mediabudget zwaar geleden onder de bezuinigingen. Bij de DOS-bibliotheken daalde het gemiddelde budget van 657 duizend gulden naar 570 duizend gulden. Een afname van 13%. Houdt men rekening met een prijsstijging van bibliotheekboeken van 19% in die periode, dan daalde de koopwaarde van de budgetten met meer dan een kwart.

Het aankoopbudget van de zes geselecteerde bibliotheken toont een positiever beeld, al was het alleen maar omdat in bijna alle gevallen het mediabudget weer stijgt. Het diepste dal lag in de jaren 1984-1986. 'Ik heb zeer bewust goedkopere uitgaven aangeschaft' geeft een van de bibliothecarissen als commentaar, 'maar dat was mogelijk omdat de collectie volgroeid was en de bibliotheek uitsluitend ter vervanging aanschafte'.

3.6 Ondanks een daling van het aantal leners, stijgen de gebruikersinkomsten sterk, in de geselecteerde bibliotheken zelfs met meer dan 100%

In de voor de bibliotheken sombere jaren liep ook het aantal ingeschreven gebruikers terug. In 1982 was nog ruim 30% van de bevolking in de grote gemeenten lid van de bibliotheek. Dit percentage daalde tot 27 in 1984-1985, maar steeg daarna weer tot bijna 29% in 1989. Dit beeld tonen ook de geselecteerde bibliotheken. Een daling van soms zelfs 20%, maar daarna een stijging tot in de regionen van het oorspronkelijke aantal leden in 1982. De twee bibliotheken die in de periode 1982-1989 een nieuwe centrale hebben gekregen, scoren hoog en hun ledenaantal zit ver boven dat van 1982.

De inkomsten van de gebruikers laten in de onderzochte periode een sterke groei zien.

Het contributiebedrag voor volwassenen steeg in de gemiddelde DOS-bibliotheek van f 15,50 tot f 25,-. De spreiding is echter groot en loopt in 1989 van f 13,50 tot f 32,-.

Het gemiddelde bedrag aan boete-inkomsten in de DOS-bibliotheken steeg van 113 duizend gulden in 1982 naar 152 duizend in 1989, een stijging van ruim een derde.

Het aandeel van de gebruikers in de inkomsten van de bibliotheken stijgt navenant. In de DOS-bibliotheken van 9,2% (1985) naar 9,9% (1989). In de LDO-bibliotheken van 8% (1985) naar 12% (1989). In 1982 was het aandeel van de gebruikers nog gemiddeld 6%.

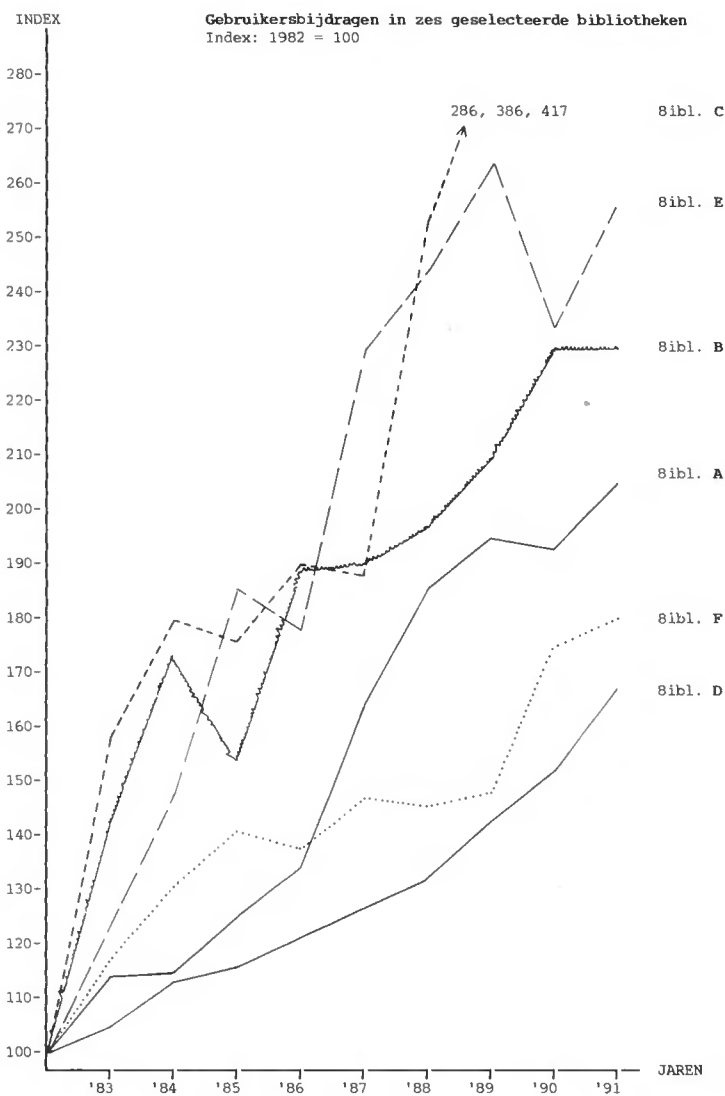
In de zes geselecteerde bibliotheken verdubbelen de totale gebruikersinkomsten zich in 10 jaar, met een uitschieter van 400% (zie grafiek op pag. 22).

Van de zes geselecteerde bibliotheken is het aandeel van Rijk, gemeente en gebruikers berekend als percentage van de inkomsten.

Het rijksaandeel loopt in de periode 1983-1991 terug met maximaal 44%.

Het gemeentelijk aandeel stijgt in diezelfde periode met maximaal 57%.

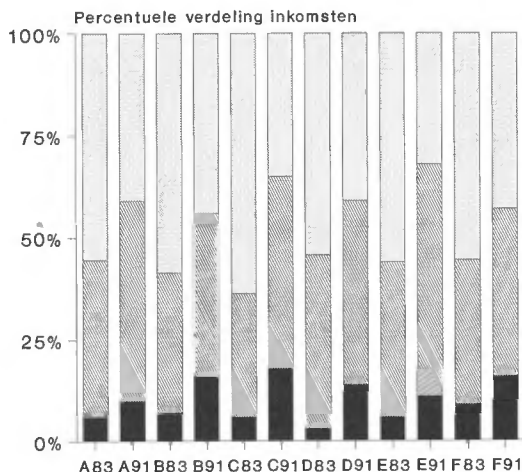
Het gebruikersaandeel stijgt in die jaren met maximaal 200%.

Stijgings/dalingspercentage in periode 1983–1991 van aandeel van Rijk, gemeente en gebruikers in de inkomsten van de zes geselecteerde bibliotheken

Aandeel	Bibl. A	Bibl. B	Bibl. C	Bibl. D	Bibl. E	Bibl. F
Rijk	-27	- 24	- 44	-20	-43	-22
Gemeente	+26	+ 18	+ 57	+13	+50	+17
Gebruikers	+67	+129	+200	+56	+83	+78

Verhoudingspercentages bijdragen
Rijk - Gemeente - Gebruikers

Rijk	56	41	58	44	63	35	51	41	56	32	55	43
gemeente	39	49	34	40	30	47	40	45	38	57	35	41
gebruikers	6	10	7	16	6	18	3	14	6	11	9	16

Bibliotheken A t/m F 1983 & 1991

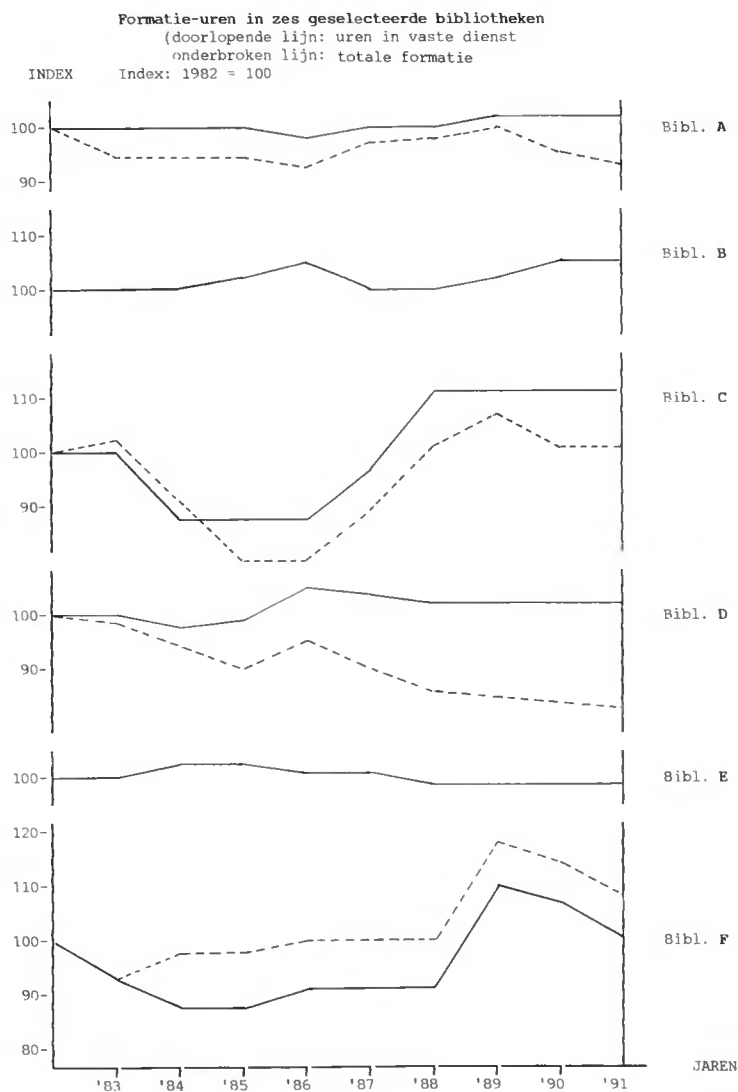
3.7 In het algemeen blijft het aantal uren van de vaste personeelsformatie op gelijk peil. Wel daalt de totale formatie in bibliotheken die gebruik maakten van bijzondere regelingen

De personeelskosten in de DOS-bibliotheken ontwikkelen zich stabiel, rekening houdend met de salarismaatregelen. In de LDO-bibliotheken blijft het aantal formatie-uren op gelijk niveau.

Ook in de zes geselecteerde bibliotheken blijft het aantal formatie-uren stabiel, na een kleine daling in de jaren 1984-1985. Dat geldt echter alleen voor de formatie-uren in vaste dienst.

De formatie die bekostigd wordt uit bijzondere regelingen en uit de POBOB-vergoedingen is een aflopende zaak. Bibliotheken die in de voorgaande jaren van deze regelingen gebruik hebben gemaakt, moeten

nu een groot aantal uren missen die niet als vaste formatie opgevuld worden. Van de zes geselecteerde bibliotheken zijn er twee (B en E) die uitsluitend personeel in vaste dienst hebben gehad, niet van vrijwilligers gebruik maken en evenmin van de mogelijkheden van bijzondere regelingen. Eén bibliotheek (F) heeft al in 1983 extra vrijwilligers aangetrokken waardoor ook de totale formatie in 1991 uitstijgt boven die in 1982.

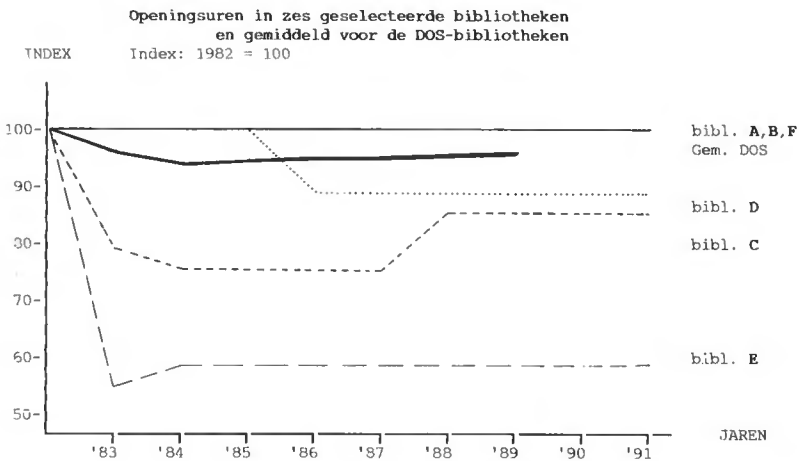

3.8 Bezuinigingen beïnvloeden openingstijden enigszins

Het aantal openingsuren van de centrales loopt gemiddeld licht achteruit. In vergelijking met 1982 is in 1989 het gemiddelde aantal openingsuren van de centrale DOS-bibliotheken met 1,3 uur teruggelopen, van 40 uur naar 38,7 uur per week, een daling van 3,25%.

Van de zes geselecteerde bibliotheken heeft de helft (A, B en F) het aantal openingsuren door de jaren heen gehandhaafd.

Eén bibliotheek (D) moest in 1985 besluiten het aantal openingsavonden met twee te verminderen, waardoor het aantal openingsuren met 6 terugliep naar 51 (10,5%).

De bezuinigingen dwongen een tweede bibliotheek (C) tot een vermindering van het aantal openingsuren in twee jaar met een kwart (van 39 uur in 1982 tot 29,5 uur in 1984); de nieuwe centrale bibliotheek in 1987 veroorzaakte zoveel toeloop dat het aantal openingsuren opgetrokken werd met 4 uur tot 33,5 uur per week.

In een derde geselecteerde bibliotheek (E) was de nieuwgebouwde centrale juist oorzaak van een aanzienlijke vermindering van het aantal openingsuren. Het nieuwe gebouw was bijna tien maal zo groot als het oude; mede door vermindering van de rijkssubsidie en door de verhoging van de huisvestingskosten, was de gemeente niet bereid het aantal formatie-uren aan te passen aan de grootte van de nieuwe bibliotheek. Omdat er per openingsuur wel meer personeelsleden in de bibliotheek vereist waren, moest men besluiten het aantal openingsuren met 40% te verminderen.

3.9 Gevolgen Welzijnswet in de negentiger jaren: een aantal pbc-directies heeft een negatievere verwachting dan de directies van de zes geselecteerde bibliotheken

De geraadpleegde bronnen (vanaf 1982) tonen door de jaren heen een grote variatie in het bibliotheekwerk, ongeacht het bestaan van een centrale bibliotheekwet. Die lijn zet zich door in 1988, het jaar waarin de rijksbijdrage voor het bibliotheekwerk opgaat in de brede welzijnsuitkering. Hetzelfde geldt voor 1989, het jaar waarin de brede-doeluitkering opgaat in het Gemeente- en Provinciefonds. Een en ander voor zover is af te leiden uit de beschikbare cijfers, de DOS- en LDO-statistieken.

Uit gesprekken met de directies van de zes geselecteerde bibliotheken blijkt dat de vervanging van de Bibliotheekwet door de Welzijnswet geen grote verandering teweeg heeft gebracht in de verhouding tussen gemeentelijke overheid en de bibliotheek. Het gezamenlijke verantwoordelijkheidsgevoel wordt gestimuleerd nu de gemeente zich niet kan 'verschuilen' achter rijksmaatregelen. De betrokkenheid van de gemeente is groter: 'Als je vroeger wat wilde, stelde de gemeente "daar hebben wij niets mee te maken, dat is de verantwoordelijkheid van het Rijk"'.
De helft van de directies van de zes geselecteerde bibliotheken achtte de huisvestingsnormen te hoog. Normen werken ook verstarrend, meent men. Om voor rijksvergoeding in aanmerking te komen, moest een bibliotheekvestiging voor een gegeven inwonertal een bepaalde minimum grootte hebben. 'Was die ruimte in de wijk niet beschikbaar, dan ging het hele filiaal niet door.'

Ook de mogelijkheden voor een soepele collectievorming worden als voordeel genoemd van een minder centrale wetgeving. 'In een sociaal zwakke wijk kan men beneden de norm collectioneren, bijvoorbeeld ten gunste van de aanschaf in de centrale.'

Afhankelijk van de ervaring in het verleden, prijst of laakt men de rijksinspectie.

Een wettelijke vergoedingsmaatregel acht men in het algemeen nuttig, *mits* er voldoende rijksmiddelen beschikbaar zijn.

Twee directies memoreerden het probleem van de boventallige formatie. 'Het gesteggel over drie cijfers achter de komma' van het aantal goedgekeurde en dus door het Rijk te vergoeden formatieplaatsen, zit veel directies nog hoog, evenals de starre verdeling van de formatie over drie salariscategorieën.

Toch spreken de meeste geraadpleegde directies zich uit voor een zeker wettelijk geregeld houvast. Een *minimum niveau* moet vastliggen, waardoor

het bestaansrecht van de bibliotheek door het Rijk gegarandeerd is: het bibliotheekwerk als eerste-lijnsvoorziening dat de gemeente niet naar eigen believen kan schrappen.

Vier directies van provinciale bibliotheekcentrales (pbc's) reageerden op een algemene oproep. Zij oordelen negatiever over de gevolgen van de Welzijnswet dan de directies van de zes geselecteerde bibliotheken.

De veranderingen die de Welzijnswet in de gemeenten met minder dan 30.000 inwoners teweegbracht, zijn ook ingrijpender. De besturen van deze kleinere gemeenten waren gewend dat veel bibliotheekdiensten geheel of gedeeltelijk door een andere bestuurslaag, de provincie, werden betaald. Het betrof hier o.a. de kosten van het personeel in de eigen vestigingen en de personeelskosten van pbc-diensten zoals schoolmediatheekdienst en bibliobus.

Nu dienen de gemeenten deze dienstverlening zelf te leveren of tegen betaling uit te besteden. In het laatste geval zijn de kosten hoger dan men gewend was; de hoogte van het te betalen bedrag is overigens afhankelijk van de bijdrage van de provinciale overheid.

Weliswaar is een deel van de rijks gelden die vroeger via de provincie naar het plaatselijk bibliotheekwerk vloeiden, in het Gemeentefonds gestort.

Maar de uitkeringscriteria van het Gemeentefonds lopen niet parallel aan de kwaliteit van het lokale bibliotheekwerk.

De pbc-directies vrezen een mogelijke vervanging van deskundig opgeleid personeel door niet bevoegde krachten in de plaatselijke vestigingen. In bibliotheken met een klein budget komt een kostenverhoging (zoals de in de Welzijnswet geïntroduceerde leenvergoeding) harder aan dan in grotere bibliotheekorganisaties.

Zowel de geringere financiële spankracht als de in het algemeen geringere affiniteit met het bibliotheekwerk veroorzaken in kleinere gemeenten eerder dan in grotere gemeenten kwaliteitsvermindering van het bibliotheekwerk en afstoting van speciale diensten.

In sterkere mate dan de directies van de zes geselecteerde bibliotheken dringen de directies van de vier genoemde pbc's aan op een nieuwe wet waarin kwaliteitseisen en randvoorwaarden voor het bibliotheekwerk zijn voorgeschreven.

Overzichten van zes geselecteerde bibliotheken 1982–1991

Van zes in opdracht van de RABIN geselecteerde bibliotheken – drie kleinere en drie grotere – zijn cijfermatige overzichten gemaakt. Dit is geschied aan de hand van de algemene jaarverslagen, de financiële jaarverslagen, de begrotingen en een gesprek met de directies van de zes bibliotheken.

Gegevens van deze zes bibliotheken zijn op eenzelfde wijze gegroepeerd. Ze worden in tabellen gepresenteerd, zowel in absolute getallen (de bedragen in f 1.000) als geïndiceerd met 1982 als basisjaar.

De elementen worden apart toegelicht.

De geselecteerde bibliotheken zijn gekenmerkt A, B, C, D, E en F.

Toelichting bij de cijfermatige overzichten van de zes geselecteerde bibliotheken

Algemeen

- 1 Van elke bibliotheek staan de geselecteerde en bewerkte gegevens op een dubbele pagina. Links de absolute cijfers; rechts de geïndiceerde cijfers, met 1982 als basis.
- 2 De financiële cijfers zijn – met uitzondering van die uit de jaren 1990 en 1991 – gebaseerd op de exploitatie-overzichten. Zij kunnen afwijken van de gegevens uit DOS- en LDO-statistieken die vaak op (aangepaste) begrotingen zijn gebaseerd.
Deze gegevens zijn weergegeven in duizenden guldens.
- 3 Er is naar gestreefd alle cijfers te baseren op eenzelfde grondslag. Toch zijn er verschillen mogelijk omdat het basismateriaal van de geselecteerde bibliotheken niet altijd vergelijkbaar is.

Overheidsbijdrage

- 4 De overheidsbijdrage geeft de totale subsidie aan die van de gemeente is verkregen, ongeacht welk deel daarvan door het Rijk aan de gemeente is vergoed.

Rijksbijdrage in 1982

- 5 Deze rijksbijdrage is gebaseerd op de goedgekeurde formatie, inclusief het eventuele percentage bewerkingskosten en vijftien procent van de overige kosten.

Personeelskosten

- 6 Deze post betreft alle gemaakte personeelskosten.

Gebruikersbijdrage

- 7 Deze post betreft alle gebruikersinkomsten: contributie-, boete-, reserveringsgelden.

Aankoopbudget

- 8 Deze post betreft de aankoopkosten, de bewerkingskosten en de eventuele kosten van het huren van collecties.

Aantal aangeschafte boeken

- 9 Deze post geeft – afhankelijk van het bronmateriaal per bibliotheek – het aantal aangeschafte en/of ingewerkte boeken of media aan. Aanzienlijke verschillen tussen twee opvolgende jaren kunnen het gevolg zijn van een onevenredig groot aanbod in de laatste maanden van het eerste jaar. De kosten van de gekochte media worden in het eerste jaar geboekt; de media zelf worden in het jaar daarop ontvangen, ingewerkt en geteld.

Aantal aanwezige periodieken

- 10 Deze post betreft het aantal periodieken waarop de bibliotheek geabonneerd is. Afhankelijk van het bronmateriaal zijn de gratis abonnementen wel of niet inbegrepen.

Formatie-uren

- 11 Het aantal formatie-uren is per week berekend, uitgaande van het aantal per jaar. (Voorbeeld: 36 uur per week met ingang van 1 november, wordt in het betreffende jaar geteld als 6 uur.)
- 12 'In vaste dienst' betreft de formatie-uren van medewerkers die *niet* via bijzondere regelingen, als POBOB-kracht, als vrijwilliger of als middelbare scholier in de bibliotheek-organisatie werken.
- 13 'Bijzondere regelingen' betreft formatie-uren op basis van speciale sociale en werkverruimende regelingen, zoals TAP, WSW, WVM en JGP; uit deze regelingen werden niet ieder jaar formatie-uren toegekend.
- 14 'POBOB' betreft het aantal formatieplaatsen voor de parttime-opleiding; 20 uur per formatieplaats.
- 15 'Middelbare scholieren' betreft de formatie-uren van scholieren die een paar uur per week in de bibliotheek werken tegen een gering uurloon.

Algemene indexen (tussen de stippellijnen)

- 16 De CBS-prijsindex is gebaseerd op de CBS-index 'Prijsindexcijfers van de gezinsconsumptie, reeks voor werknemersgezinnen', omgerekend naar 1982 = 100.
- 17 De rijksbijdrage-index is behandeld in het hoofdstuk 'De rijksbijdrage in de loop der jaren'.
- 18 De boekprijs-index is voor viervijfde opgebouwd uit de gemiddelde NBD-boekenprijs en voor eenvijfde uit de gemiddelde boekwinkel-prijs.

Berekende overheidsbijdragen

- 19 De rijksbijdrage in 1982 (punt 5) vormt de basis. De rijksbijdragen in de andere jaren zijn berekend aan de hand van de algemeen geldende, in tabel 1 berekende, index (punt 17).
Deze tabel bevat een kolom met de leenvergoeding berekend als kortingpercentage op de rijksbijdrage. In de overzichten van de geselecteerde bibliotheken is uitgegaan van een rijksbijdrage-index zonder leenvergoeding. (Het percentage leenvergoeding op de rijksbijdrage was driekwart procent in de jaren 1987 en 1988, anderhalf procent in 1989, tweeëneenkwart procent in 1990 en zal drie procent bedragen in de komende jaren. Dit laatste overigens afhankelijk van de nog in het parlement te behandelen nieuwe wetgeving en de daaruit voortvloeiende onderhandelingen met belanghebbenden.)
- 20 De gemeentelijke bijdrage is berekend als de totale overheidsbijdrage (punt 4), verminderd met de berekende rijksbijdrage (punt 19).

Indexen

- 21 Op de rechterpagina zijn de absolute en berekende cijfers van de linkerpagina teruggerekend naar een index met 1982 als basis.

Indexen inkomsten

- 22 Onder het kopje 'Inkomsten' staan achtereenvolgens de indexen van
 - de totale overheidsbijdrage (punt 4);
 - de algemene rijksbijdrage (punt 19);
 - de berekende gemeentelijke bijdrage (punt 20);
 - de totale inkomsten van de gebruikers (punt 7);
 - de totale inkomsten van de gebruikers, gecorrigeerd met het CBS-prijsindexcijfer (punten 7 en 16).

Verhoudingspercentages

- 23 Het totaal van de bijdragen van Rijk (punt 19), van gemeente (punt 20) en van de gebruikers (punt 7) is met verwaarlozing van de overige

inkomsten op honderd procent gesteld. Per jaar wordt zo het percentage inkomsten van Rijk, gemeente en gebruikers op de totale bijdrage berekend.

Index contributiebedrag

24 Het contributiebedrag voor volwassenen is gecorrigeerd met het CBS-prijsindexcijfer.

Indexen personeel

- 25 Onder het kopje 'Personeel' staan achtereenvolgens:
- de indexen van de totale personeelskosten (punt 6);
 - de jaarkosten per formatie-uur (personeelskosten gedeeld door het totale aantal formatie-uren);
 - de indexen van de jaarkosten per formatie-uur;
 - de indexen van het aantal uren in vaste dienst (punt 12);
 - de indexen van het aantal uren bijzondere regelingen (punt 13);
 - de indexen van het aantal uren POBOB (punt 14);
 - de indexen van het aantal uren middelbare scholieren (punt 15);
 - de indexen van het aantal uren vrijwilligers;
 - de indexen van het totaal aantal formatie-uren.

Indexen collectie

- 26 Onder het kopje 'Collectie' staan achtereenvolgens de indexen van
- het aantal aangeschafte media (punt 9);
 - het aantal periodieken (punt 10);
 - het aankoopbudget (punt 8);
 - het aankoopbudget, gecorrigeerd met de boekprijs-index (punten 8 en 18).

BIBLIOTHEEK A

jaar	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Overheidsbijdrage in f 1.000	2.751	2.768	2.754	2.767	2.846	2.954	3.006	3.075	3.062	2.945
Rijksbijdrage in 1982 in f 1.000	1.624									
Personeelskosten ¹ in f 1.000	1.515	1.544	1.509	1.495	1.550	1.604	1.640	1.670	1.600	1.673
Gebruikersbijdrage in f 1.000	167	191	192	208	223	273	310	326	322	342
Aankoopbudget in f 1.000	456	477	423	423	424	476	480	484	490	502
Aantal aangeschafte boeken	19.383	17.817	16.645	15.543	16.000	20.787	20.204	17.567		
Aantal aanwezige periodieken	329	329	335	335	335	332	325	319		
Formatie-uren in vaste dienst	1.040	1.040	1.040	1.040	1.020	1.040	1.040	1.056	1.056	1.056
bijz. reg.	60	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pobob	80	80	80	80	80	100	120	120	60	30
Openings-uren centrale	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38
Aantal vestigingen	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3
Jaar van automatisering					1986					
Contributiebedrag volwassenen	12,50	18	20	20	20	22	22	24	24	25
Aantal ingeschreven leden	17.903	15.635	14.380	14.323	16.542	15.735	16.855	17.137		
CBS-prijsindex	100	103	106	109	109	108	109	110		
Rijksbijdrage, landelijke index ²	100	100	87	92	93	93	84	78	80	82
Boekprijs-index ³	100	102	109	110	113	118	117	119		
Berekende overheidsbijdragen:										
Rijk betaalt volgens index in f 1.000	1.624	1.630	1.418	1.489	1.514	1.512	1.371	1.262	1.306	1.332
Dus betaalt gemeente in f 1.000	1.127	1.138	1.336	1.278	1.332	1.442	1.635	1.813	1.756	1.613

¹ niet inbegrepen automatiserings- en bewerkingskosten van derden² inclusief wachtgeldcompensatie³ opgebouwd uit gemiddelde NBD-boekenprijs (80%) en gemiddelde boekwinkelprijs (20%)

BIBLIOTHEEK A

jaar	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
INDEXEN										
Inkomsten										
totale overheidsbijdrage	100	101	100	101	103	107	109	112	111	107
van Rijk ⁴	100	100	87	92	93	93	84	78	80	82
van gemeente	100	101	119	113	118	128	145	161	156	143
van gebruikers	100	114	115	125	134	163	186	195	193	205
van gebruikers ⁵	100	111	108	115	123	151	170	177		
Verhoudingspercentages										
bijdrage Rijk	56	55	48	50	49	47	41	37	39	41
bijdrage gemeente	39	38	45	43	43	45	49	53	52	49
bijdrage gebruikers	6	6	7	7	7	8	9	10	10	10
Contributiebedrag ⁵	100	140	151	147	147	163	161	174		
Aantal leners	100	87	80	80	92	88	94	96		
Personeel										
personeelskosten	100	102	100	99	102	106	108	110	106	110
p.formatie-uur in f	1.284	1.379	1.347	1.335	1.409	1.407	1.414	1.420	1.434	1.541
p.formatie-uur (index)	100	107	105	104	110	110	110	111	112	120
uren vaste dienst	100	100	100	100	98	100	100	102	102	102
uren bijz. reg.	100									
uren pobob	100	100	100	100	100	125	150	150	75	38
uren totaal	100	95	95	95	93	97	98	100	95	92
Collectie										
aanschaf boeken	100	92	86	80	83	107	104	91		
periodieken	100	100	102	102	102	101	99	97		
aankoopbudget	100	105	93	93	93	104	105	106	107	110
idem, gecorrigeerd ⁶	100	102	85	84	82	89	90	89		
Openingsuren centrale	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Aantal vestigingen	100	100	100	100	100	100	100	100	75	75

⁴ rijksbijdrage inclusief wachtgeldcompensatie⁵ gebruikersbijdrage gecorrigeerd met CBS-prijnsindexcijfer⁶ aankoopbudget, gecorrigeerd met gemiddelde NBD-boekprijs (80%) en gemiddelde boekwinkelprijs (20%)

BIBLIOTHEEK B

jaar	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Overheidsbijdrage in f 1.000	1.525	1.493	1.368	1.398	1.356	1.391	1.374	1.379	1.447	1.488
Rijksbijdrage in 1982 in f 1.000	957									
Personeelskosten ¹ in f 1.000	628	653	634	640	680	652	646	655	713	743
Gebruikersbijdrage in f 1.000	122	172	211	188	230	232	240	256	280	281
Aankoopbudget in f 1.000	257	241	213	211	210	205	206	202	204	201
Aantal aangeschafte boeken	10.561	10.067	8.438	8.384	10.365	9.009	9.056	8.102		
Aantal aanwezige periodieken	279	259	272	309	286	285	260	268		
Formatie-uren in vaste dienst	516	518	514	528	540	513	516	528	540	540
Openings-uren centrale	37	37	37	37	37	37	37	37	37	37
Aantal vestigingen	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Jaar van automatisering			1984							
Contributiebedrag volwassenen	18	18	23	25	25	25	25	25	25	30
Aantal ingeschreven leden	13.231	13.282	12.865	12.123	11.689	11.814	12.043	12.084		
CBS-prijsindex	100	103	106	109	109	108	109	110		
Rijksbijdrage, landelijke index ²	100	100	87	92	93	93	84	78	80	82
Boekprijs-index ³	100	102	109	110	113	118	117	119		
Berekende overheidsbijdragen:										
Rijk betaalt volgens index ² in f 1.000	957	961	835	878	892	891	808	744	769	785
Dus betaalt gemeente in f 1.000	568	532	533	520	464	500	566	635	678	703

¹ niet inbegrepen automatiserings- en bewerkingskosten van derden

² inclusief wachtgeldcompensatie

³ opgebouwd uit gemiddelde NBD-boekprijs (80%) en gemiddelde boekwinkelprijs (20%)

BIBLIOTHEEK B

jaar	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
INDEXEN										
Inkomsten										
totale overheidsbijdrage	100	98	90	92	89	91	90	90	95	98
van Rijk ⁴	100	100	87	92	93	93	84	78	80	82
van gemeente	100	94	94	92	82	88	100	112	119	124
van gebruikers	100	141	173	154	189	190	197	210	230	230
van gebruikers ⁵	100	137	163	142	173	176	180	190		
Verhoudingspercentages										
bijdrage Rijk	58	58	53	55	56	55	50	45	45	44
bijdrage gemeente	34	32	34	33	29	31	35	39	39	40
bijdrage gebruikers	7	10	13	12	15	14	15	16	16	16
Contributiebedrag ⁵	100	97	120	128	128	128	127	126		
Aantal leners	100	100	97	92	88	89	91	91		
Personeel										
personeelskosten	100	104	101	102	108	104	103	104	114	118
p.formatie-uur in f	1.218	1.261	1.233	1.212	1.259	1.270	1.253	1.241	1.320	1.376
p.formatie-uur (index)	100	104	101	100	103	104	103	102	108	113
uren vaste dienst	100	100	100	102	105	100	100	102	105	105
uren totaal	100	100	100	102	105	100	100	102	105	105
Collectie										
aanschaf boeken	100	95	80	79	98	85	86	77		
periodieken	100	93	97	111	103	102	93	96		
aankoopbudget	100	94	83	82	82	80	80	79	79	78
idem, gecorrigeerd ⁶	100	92	76	75	72	68	69	66		
Openingsuren centrale	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Aantal vestigingen	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

⁴ rijksbijdrage inclusief wachtgeldcompensatie

⁵ gebruikersbijdrage gecorrigeerd met CBS-prijsindexcijfer

⁶ aankoopbudget, gecorrigeerd met gemiddelde NBD-boekprijs (80%) en gemiddelde boekwinkelprijs (20%)

BIBLIOTHEEK C

jaar	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Overheidsbijdrage in f 1.000	872	838	794	792	832	847	1.108	1.108	1.121	1.136
Rijksbijdrage in 1982 in f 1.000	590									
Personeelskosten ¹ in f 1.000	430	438	411	390	425	428	501	483	539	563
Gebruikersbijdrage in f 1.000	59	93	106	104	112	111	149	169	228	246
Aankoopbudget in f 1.000	239	226	218	204	230	262	266	268	263	282
Aantal aangeschafte boeken	niet bekend									
Aantal aanwezige periodieken	273	264	229	245	242	241	241	304		
Formatie-uren in vaste dienst	268	268	235	235	235	260	298	298	298	298
bijzondere regelingen	27	33	33					19		
vrijwilligers	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
Openings-uren centrale	39	31	29,5	29,5	29,5	29,5	33,5	33,5	33,5	33,5
Aantal vestigingen	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bibliobus-uren	9,75	9,75	7,25	7,25	7,25	7,25	7,25	7,25	6,25	6,25
Bijzondere gebeurtenissen	autom.			zelfst.			nieuw gebouw			
Contributiebedrag volwassenen	15	20	22,50	22,50	22,50	22,50	25	25	27,50	27,50
Aantal ingeschreven leden	9.214	10.439	10.668	11.264	10.043	10.234	10.466	10.610		
CBS-prijsindex	100	103	106	109	109	108	109	110		
Rijksbijdrage, landelijke index ²	100	100	87	92	93	93	84	78	80	82
Boekprijs-index ³	100	102	109	110	113	118	117	119		
Berekende overheidsbijdragen:										
Rijk betaalt volgens index ² in f 1.000	590	592	515	541	550	549	498	458	474	484
Dus betaalt gemeente in f 1.000	282	246	279	251	282	298	610	650	647	652

¹ niet inbegrepen automatiserings- en bewerkingskosten van derden² inclusief wachtgeldcompensatie³ opgebouwd uit gemiddelde NBD-boekenprijs (80%) en gemiddelde boekwinkelprijs (20%)

BIBLIOTHEEK C

jaar	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
INDEXEN										
Inkomsten										
totale overheidsbijdrage	100	96	91	91	95	97	127	127	129	130
van Rijk ⁴	100	100	87	92	93	93	84	78	80	82
van gemeente	100	87	99	89	100	106	216	230	229	231
van gebruikers	100	158	180	176	190	188	253	286	386	417
van gebruikers ⁵	100	153	169	162	174	174	232	260		
Verhoudingspercentages										
bijdrage Rijk	63	64	57	60	58	57	40	36	35	35
bijdrage gemeente	30	26	31	28	30	31	49	51	48	47
bijdrage gebruikers	6	10	12	12	12	12	12	13	17	18
Contributiebedrag ⁵	100	130	141	138	138	139	153	151		
Aantal leners	100	113	116	122	109	111	114	115		
Personeel										
personeelskosten	100	102	96	91	99	100	117	112	125	131
p.formatie-uur in f	1.401	1.399	1.468	1.579	1.721	1.574	1.616	1.468	1.739	1.816
p.formatie-uur (index)	100	100	105	113	123	112	115	105	124	130
uren vaste dienst	100	100	88	88	88	97	111	111	111	111
uren bijz. reg.	100	122	122					70		
uren vrijwilligers	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
uren totaal	100	102	91	80	80	89	101	107	101	101
Collectie										
aanschaf boeken	niet bekend									
periodieken	100	97	84	90	89	88	88	111		
aankoopbudget	100	95	91	85	96	110	111	112	110	118
idem, gecorrigeerd ⁶	100	92	84	78	85	93	95	94		
Openingsuren centrale	100	79	76	76	76	76	86	86	86	86
Aantal vestigingen	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Bibliobus-uren	100	100	74	74	74	74	74	74	64	64

⁴ rijksbijdrage inclusief wachtgeldcompensatie⁵ gebruikersbijdrage gecorrigeerd met CBS-prijsindexcijfer⁶ aankoopbudget, gecorrigeerd met gemiddelde NBD-boekprijs (80%) en gemiddelde boekwinkelprijs (20%)

BIBLIOTHEEK D

jaar	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Overheidsbijdrage in f 1.000	6.708	6.730	6.349	6.324	6.219	6.372	6.406	6.421	6.519	6.373
Rijksbijdrage in 1982 in f 1.000	3.713									
Personeelskosten ¹ in f 1.000	3.889	4.018	3.721	3.749	3.841	3.756	3.775	3.804	3.759	3.728
Gebruikersbijdrage in f 1.000	625	656	704	725	757	795	824	894	948	1.047
Aankoopbudget in f 1.000	1.170	1.075	942	963	948	1.008	1.070	1.071	1.160	1.263
Aantal aangeschafte boeken	52.018	40.374	34.071	35.600	53.601	37.229	41.323	34.764		
Aantal aanwezige periodieken	454	355	355	352	343	413	528	529		
Formatie-uren in vaste dienst	2.740	2.750	2.682	2.722	2.878	2.858	2.782	2.782	2.782	2.782
bijzondere regelingen	480	360	280	150	60	80	30	30		
Pobob	125	160	180	125	250	80	80	20	20	
Openings-uren centrale	57	57	57	57	51	51	51	51	51	51
Aantal vestigingen	13	12	12	12	12	12	11	11	10	10
Jaar van automatisering										1991
Contributiebedrag volwassenen	14	19	20	21	22	23	24	27,50	30	32,50
Aantal ingeschreven leden	38.820	36.364	35.220	36.002	35.843	35.322	35.415	33.709		
CBS-prijsindex	100	103	106	109	109	108	109	110		
Rijksbijdrage, landelijke index ²	100	100	87	92	93	93	84	78	80	82
Boekprijs-index ³	100	102	109	110	113	118	117	119		
Berekende overheidsbijdragen:										
Rijk betaalt volgens index ² in f 1.000	3.713	3.728	3.241	3.405	3.461	3.457	3.134	2.885	2.985	3.045
Dus betaalt gemeente in f 1.000	2.995	3.002	3.108	2.919	2.758	2.915	3.272	3.536	3.534	3.328

¹ niet inbegrepen automatiserings- en bewerkingskosten van derden² inclusief wachtgeldcompensatie³ opgebouwd uit gemiddelde NBD-boekenprijs (80%) en gemiddelde boekwinkelprijs (20%)

BIBLIOTHEEK D

jaar	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
INDEXEN										
Inkomsten										
totale overheidsbijdrage	100	100	95	94	93	95	95	96	97	95
van Rijk ⁴	100	100	87	92	93	93	84	78	80	82
van gemeente	100	100	104	97	92	97	109	118	118	111
van gebruikers	100	105	113	116	121	127	132	143	152	168
van gebruikers ⁵	100	102	106	107	111	118	121	130		
Verhoudingspercentages										
bijdrage Rijk	51	50	46	48	50	48	43	39	40	41
bijdrage gemeente	41	41	44	41	40	41	45	48	47	45
bijdrage gebruikers	9	9	10	10	11	11	11	12	13	14
Contributiebedrag ⁵	100	132	135	138	144	152	157	178		
Aantal leners	100	94	91	93	92	91	91	87		
Personeel										
personeelskosten	100	103	96	96	99	97	97	98	97	96
p.formatie-uur in f	1.163	1.229	1.184	1.251	1.205	1.245	1.305	1.343	1.342	1.340
p.formatie-uur (index)	100	106	102	108	104	107	112	116	115	115
uren vaste dienst	100	100	98	99	105	104	102	102	102	102
uren bijz. reg.	100	75	58	31	13	17	6	6		
uren pobob	100	128	144	100	200	64	64	16	16	
uren totaal	100	98	94	90	95	90	86	85	84	83
Collectie										
aanschaf boeken	100	78	65	68	103	72	79	67		
periodieken	100	78	78	78	76	91	116	117		
aankoopbudget	100	92	81	82	81	86	91	92	99	108
idem, gecorrigeerd ⁶	100	90	74	75	72	73	78	77		
Openingsuren centrale	100	100	100	100	89	89	89	89	89	89
Aantal vestigingen	100	92	92	92	92	92	85	85	77	77

⁴ rijksbijdrage inclusief wachtgeldcompensatie⁵ gebruikersbijdrage gecorrigeerd met CBS-prijsindexcijfer⁶ aankoopbudget, gecorrigeerd met gemiddelde NBD-boekprijs (80%) en gemiddelde boekwinkelprijs (20%)

BIBLIOTHEEK E

jaar	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Overheidsbijdrage in f 1.000	1.912	2.263	2.617	2.737	2.758	2.697	2.612	2.555	2.578	2.621
Rijksbijdrage in 1982 in f 1.000	1.133									
Personeelskosten ¹ in f 1.000	998	1.032	1.010	1.064	1.095	1.272	1.139	1.189	1.132	1.182
Gebruikersbijdrage in f 1.000	126	156	187	233	224	290	307	332	295	324
Aankoopbudget in f 1.000	387	399	399	323	351	366	374	383	365	389
Aantal aangeschafte boeken	12.717	14.000	14.333	13.785	14.212	13.129				
Aantal aanwezige periodieken	381	411	411	394	410	471	448	444		
Formatie-uren in vaste dienst	818	818	839	839	827	827	810	810	810	810
Openings-uren centrale	44	44	24	26	26	26	26	26	26	26
Aantal vestigingen	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2
Bibliobus-uren	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Bijzondere gebeurtenissen			nieuw gebouw				autom.			
Contributiebedrag volwassenen	10	15	20	20	20	22,50	22,50	25	25	25
Aantal ingeschreven leden	15.650	15.878	14.815	14.874	15.274	15.287	16.965	16.794		
CBS-prijsindex	100	103	106	109	109	108	109	110		
Rijksbijdrage, landelijke index ²	100	100	87	92	93	93	84	78	80	82
Boekprijs-index ³	100	102	109	110	113	118	117	119		
Berekende overheidsbijdragen										
Rijk betaalt volgens index ² in f 1.000	1.133	1.138	989	1.039	1.056	1.055	956	880	911	929
Dus betaalt gemeente in f 1.000	779	1.125	1.628	1.698	1.702	1.642	1.656	1.675	1.667	1.692

¹ niet inbegrepen automatiserings- en bewerkingskosten van derden

² inclusief wachtgeldcompensatie

³ opgebouwd uit gemiddelde NBD-boekenprijs (80%) en gemiddelde boekwinkelprijs (20%)

BIBLIOTHEEK E

jaar	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
INDEXEN										
Inkomsten										
totale overheidsbijdrage	100	118	137	143	144	141	137	134	135	137
van Rijk ⁴	100	100	87	92	93	93	84	78	80	82
van gemeente	100	144	209	218	218	211	213	215	214	217
van gebruikers	100	124	148	185	178	230	244	263	234	257
van gebruikers ⁵	100	120	140	170	163	213	224	239		
Verhoudingspercentages										
bijdrage Rijk	56	47	35	35	35	35	33	30	32	32
bijdrage gemeente	38	47	58	57	57	55	57	58	58	57
bijdrage gebruikers	6	6	7	8	8	10	11	11	10	11
Contributiebedrag ⁵	100	146	188	184	184	208	206	227		
Aantal leners	100	101	95	95	98	98	108	107		
Personeel										
personeelskosten	100	104	102	108	111	129	115	120	115	120
p.formatie-uur in f	1.208	1.262	1.204	1.268	1.324	1.538	1.406	1.468	1.398	1.459
p.formatie-uur (index)	100	104	100	105	110	127	116	122	116	121
uren vaste dienst	100	100	103	103	101	101	99	99	99	99
uren totaal	100	100	103	103	101	101	99	99	99	99
Collectie										
aanschaf boeken	100	110	113	108	112	103				
periodieken	100	108	108	103	108	124	118	117		
aankoopbudget	100	103	103	83	91	95	97	99	94	101
idem, gecorrigeerd ⁶	100	101	95	76	80	80	83	83		
Openingsuren centrale	100	100	55	59	59	59	59	59	59	59
Aantal vestigingen	100	100	100	100	100	100	67	67	67	67
Bibliobus-uren	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

⁴ rijksbijdrage inclusief wachtgeldcompensatie⁵ gebruikersbijdrage gecorrigeerd met CBS-prijnsindexcijfer⁶ aankoopbudget, gecorrigeerd met gemiddelde NBD-boekprijs (80%) en gemiddelde boekwinkelprijs (20%)

BIBLIOTHEEK F

jaar	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Overheidsbijdrage in f 1.000	627	611	580	567	576	598	585	599	588	613
Rijksbijdrage in 1982 in f 1.000	383									
Personeelskosten ¹ in f 1.000	328	334	306	307	325	335	335	343	337	333
Gebruikersbijdrage in f 1.000	64	75	84	90	88	94	93	95	112	115
Aankoopbudget in f 1.000	127	123	125	127	128	130	129	134	133	148
Aantal aangeschafte boeken	5.271	4.295	5.795	4.801	4.214	4.657	4.703	4.054		
Aantal aanwezige periodieken	148	138	136	142	134	134	114	145		
Formatie-uren in vaste dienst	280	259	247	247	255	255	256	308	300	280
bijzondere regelingen	20									
middelb. scholieren	25	25	25	25	25	22	20	30	25	25
vrijwilligers	5	22	50	50	50	53	53	52	50	50
Openings-uren centrale	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5
Aantal vestigingen	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Jaar van automatisering										1991
Contributiebedrag volwassenen	12,50	15	20	21	21	22	22	23,50	25	
Aantal ingeschreven leden	7.300	7.090	6.723	6.620	6.747	6.725	6.565	6.466		
CBS-prijsindex ¹	100	103	106	109	109	108	109	110		
Rijksbijdrage, landelijke index ²	100	100	87	92	93	93	84	78	80	82
Boekprijs-index ³	100	102	109	110	113	118	117	119		
Berekende overheidsbijdragen:										
Rijk betaalt volgens index in f 1.000	383	385	334	351	357	357	323	298	308	314
Dus betaalt gemeente in f 1.000	244	226	246	216	219	241	262	301	280	299

¹ niet inbegrepen automatiserings- en bewerkingskosten van derden² inclusief wachtgeldcompensatie³ opgebouwd uit gemiddelde NBD-boekenprijs (80%) en gemiddelde boekwinkelprijs (20%)

BIBLIOTHEEK F

jaar	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
INDEXEN										
Inkomsten										
totale overheidsbijdrage	100	97	93	90	92	95	93	96	94	98
van Rijk ⁴	100	100	87	92	93	93	84	78	80	82
van gemeente	100	93	101	88	90	99	107	124	115	123
van gebruikers	100	117	131	141	138	147	145	148	175	180
van gebruikers ⁵	100	114	124	129	126	136	133	135		
Verhoudingspercentages										
bijdrage Rijk	55	56	50	53	54	52	48	43	44	43
bijdrage gemeente	35	33	37	33	33	35	39	43	40	41
bijdrage gebruikers	9	11	13	14	13	14	14	14	16	16
Contributiebedrag ⁵	110	117	151	155	154	163	161	171		
Aantal leners	100	97	92	91	92	92	90	89		
Personeel										
personeelskosten	100	102	93	94	99	102	102	105	103	102
p.formatie-uur in f	994	1.092	950	953	985	1.015	1.018	879	899	938
p.formatie-uur (index)	100	110	96	96	99	102	102	88	90	94
uren vaste dienst	100	93	88	88	91	91	91	110	107	100
uren bijz. reg.	100									
uren middelb. sch.	100	100	100	100	100	88	80	120	100	100
uren vrijwilligers	100	440	1.000	1.000	1.000	1.060	1.060	1.040	1.000	1.000
uren totaal	100	93	98	98	100	100	100	118	114	108
Collectie										
aanschaf boeken	100	81	110	91	80	88	89	77		
periodieken	100	93	92	96	91	91	77	98		
aankoopbudget	100	97	98	100	101	102	102	106	105	117
idem, gecorrigeerd ⁶	100	95	91	91	89	87	87	89		
Openingsuren centrale	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Aantal vestigingen	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

⁴ rijksbijdrage inclusief wachtgeldcompensatie⁵ gebruikersbijdrage gecorrigeerd met CBS-prijsindexcijfer⁶ aankoopbudget, gecorrigeerd met gemiddelde NBD-boekprijs (80%) en gemiddelde boekwinkelprijs (20%)

Overzichten van DOS en LDO-bibliotheken

Overzichten van DOS-bibliotheken 1982-1989

Met als bron de beschikbare DOS-statistieken is een aantal elementen geanalyseerd die karakteristiek zijn voor de financiële situatie in de periode 1982-1989 van de bibliotheken in de gemeenten met meer dan 50.000 inwoners.

Deze gegevens, aangevuld met een aantal kengetallen worden toegelicht.

Overzichten van LDO-bibliotheken 1985-1989

Sinds 1985 verzamelt het NBLC ook systematisch de gegevens van de LDO-bibliotheken, de bibliotheken met een eigen directievoering in gemeenten met minder dan 50.000 inwoners.

Overeenkomstig de hiervoor genoemde gegevens van de DOS-bibliotheken is ook van de LDO-bibliotheken een aantal voor de financiële situatie kenmerkende elementen geanalyseerd, zij het over een kortere periode.

DOS-bibliotheken

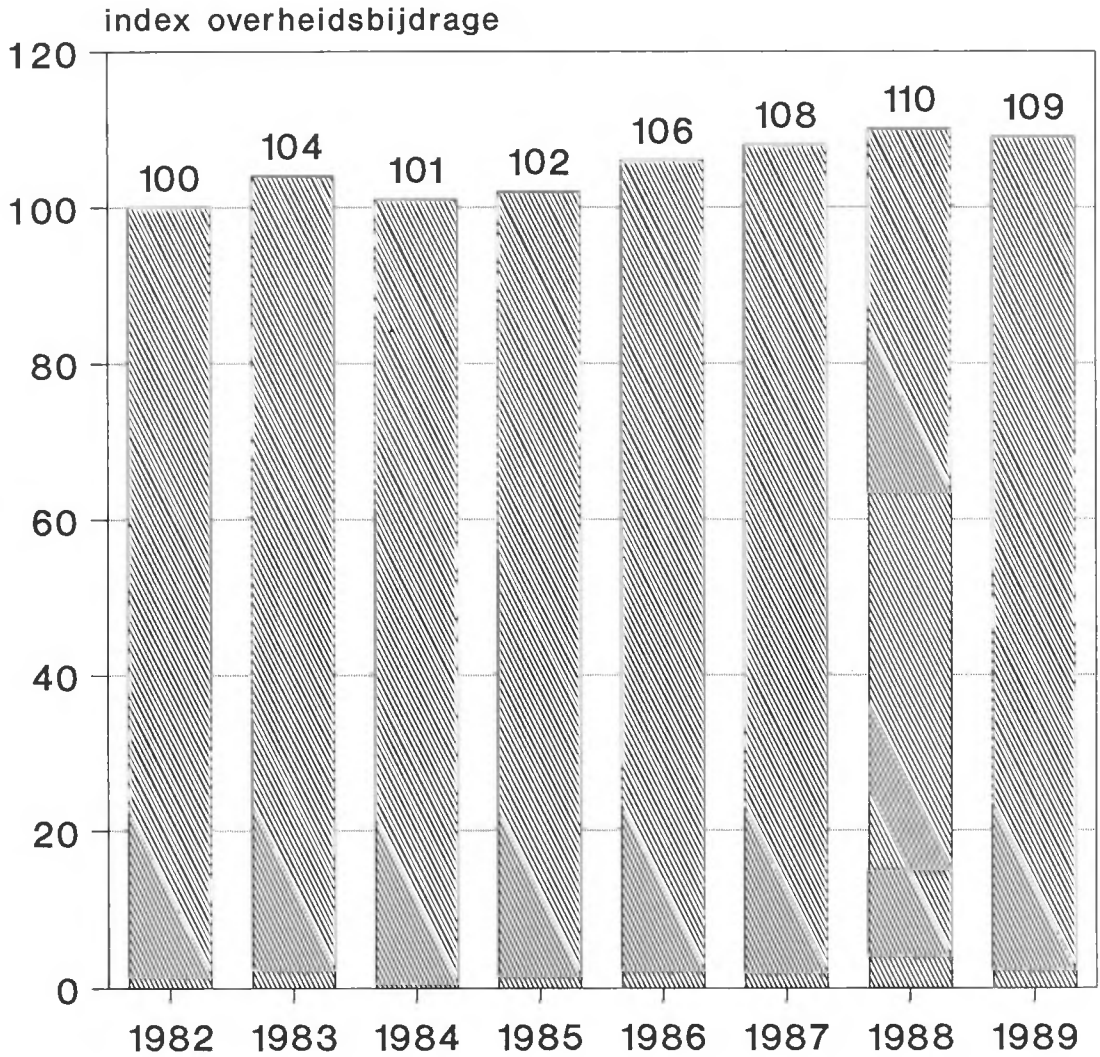
Ontwikkeling overheidsbijdrage DOS-bibliotheken 1982-1989

Nagegaan is welke ontwikkeling zich heeft voorgedaan in de totale overheidsbijdrage van de DOS-bibliotheken in de periode 1982-1989. De totale overheidsbijdrage, dus zowel afkomstig van gemeente als Rijk, van de DOS-bibliotheken in 1982 is op 100 gesteld. Vervolgens is op basis van dit uitgangsjaar berekend wat het indexcijfer is voor de overheidsbijdrage van de afzonderlijke bibliotheken in de periode 1982-1989. In de navolgende tabel is het gemiddelde indexcijfer weergegeven van de DOS-bibliotheken in de periode 1982-1989.

Gemiddeld indexcijfer DOS

jaar	index	index rijksbijdrage
1982	100	100
1983	104	100.38
1984	101	87.28
1985	102	91.74
1986	106	93.12
1987	108	92.97
1988	110	84.31
1989	109	77.60

Ontwikkeling overheidsbijdrage DOS bibliotheken 1982 - 1989

1982 = 100

 Overheidsbijdrage

Uit de tabel blijkt dat deze groep bibliotheken gemiddeld een min of meer stabiel bedrag aan overheidsbijdrage heeft ontvangen in de jaren 1982-1989. De laatste jaren is er sprake van een lichte groei ten opzichte van 1982.

Het gemiddelde verhult echter de soms sterk uiteenlopende ontwikkelingen bij de verschillende bibliotheken. Indien per jaar wordt gekeken naar de spreiding van de indexcijfers dan blijkt er sprake te zijn van grote verschillen.

jaar	% bibliotheken met een lagere overheidsbijdrage dan in 1982	spreiding indexcijfers	
		min	max
1983	27%	92	145
1984	56%	82	137
1985	60%	77	147
1986	40%	78	185*
1987	42%	80	176*
1988	36%	81	187*
1989	38%	81	185*

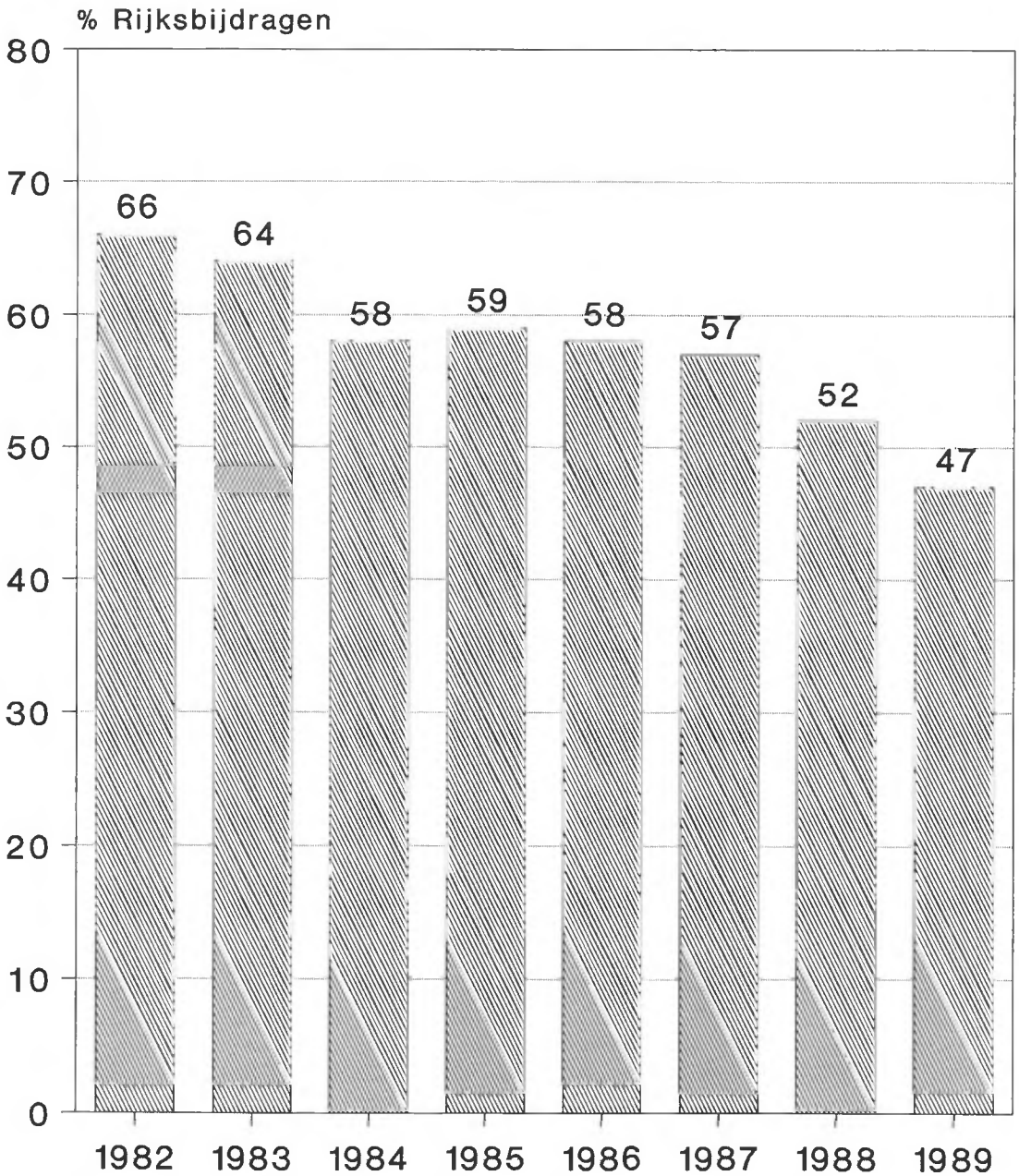
* In de jaren 1986-1989 is er één bibliotheek met een extreme groei van de overheidsbijdrage ten opzichte van 1982.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in 1989 bijna 40% van de bibliotheken een lagere overheidsbijdrage ontving dan in 1982. Bovendien blijkt dat in de periode 1983-1989 de onderlinge verschillen groter zijn geworden. In 1983 was het minimum 92 en het maximum 145, in 1989 zijn deze cijfers 81 en 185. Deze grotere verschillen zijn met name ontstaan in de jaren 1984 t/m 1986.

Voor een goed begrip is het van belang te beseffen dat de overheidsbijdrage voor bibliotheekwerk in de verschillende gemeenten ook in 1982 al sterk verschilde. Om een vergelijking tussen de gemeenten mogelijk te maken wordt de overheidsbijdrage per inwoner vergeleken. In 1982 bedroeg de gemiddelde overheidsbijdrage per inwoner f 40,80. Het minimum bedrag was echter f 18,95 en het maximum bedrag f 64,28.

Van de overheidsbijdrage die de bibliotheken in 1982 ontvingen is bekend welk gedeelte afkomstig was van het Rijk en welk gedeelte door de gemeente werd gefourneerd. In 1982 nam het Rijk gemiddeld 65% van de totale overheidsbijdrage voor haar rekening. Ook hier doen zich weer aanzienlijke verschillen voor tussen bibliotheken. Sommige gemeenten financierden in 1982 een aantal boventallige formatieplaatsen en niet-

Aandeel rijksbijdragen inkomsten DOS bibliotheken 1982 - 1989

erkende vestingen, ander gemeenten beperkten zich tot het betalen van uitsluitend 85% van de overige kosten van erkende voorzieningen. De financiële bijdragen van de gemeenten in 1982 vertonen al aanzienlijke verschillen. De netto gemeentelijke bijdrage ligt in 1982 tussen de f 1,47 en f 26,87 per inwoner.

Met behulp van de in hoofdstuk 2 gepresenteerde index voor de rijksoverheidsbijdrage (zie tabel 1) kan worden berekend, indien de rijksbijdrage van 1982 bekend is, wat de 'fictieve' rijksbijdrage is in de periode 1983-1989. Voor alle DOS-bibliotheken afzonderlijk is op deze manier de rijksbijdrage voor deze jaren berekend. Aangezien ook de totale overheidsbijdrage van de DOS-bibliotheken in deze periode bekend is, kan eenvoudig worden uitgerekend wat de netto gemeentelijke bijdrage in deze jaren is geweest.

Het gemiddelde beeld van de DOS-bibliotheken laat een vrij sterk *dalend aandeel* van de rijksoverheid in de totale overheidsbijdrage zien, in de jaren 1983-1989. Van gemiddeld 65% in 1982 tot 48% in 1989. De onderlinge verschillen zijn echter weer groot, in 1989 ligt de procentuele bijdrage van het Rijk tussen 23% en 71%

Indien we niet alleen kijken naar de relatieve bijdragen van Rijk en gemeente aan de overheidsbijdrage, maar ook naar de absolute bedragen dan blijkt het volgende. De totale overheidsbijdrage neemt in de periode 1982-1989 licht toe.

Geconcludeerd kan dus worden dat niet alleen het relatieve aandeel van de gemeente in de overheidsbijdrage sterk is toegenomen, maar ook de absolute bijdrage. De gemeenten hebben niet alleen de dalende rijksbijdrage gecompenseerd, maar ook nog hun bijdragen verder verhoogd.

Het voorgaande is het gemiddelde beeld. De situatie van de afzonderlijke bibliotheken kan echter sterk van dit gemiddelde afwijken. Een en ander is afhankelijk van het gemeentelijke beleid ten aanzien van de bibliotheek.

Kengetallen DOS-bibliotheken

Gebruikersinkomsten

Informatie over het deel van de inkomsten dat afkomstig is van gebruikers is voor de DOS-bibliotheken beschikbaar vanaf 1985. In 1985 was het gemiddelde aandeel van de inkomsten afkomstig van gebruikers in de totale inkomsten 9,2%. In 1989 is dit opgelopen tot 9,9%.

Aannemelijk is dat de grootste stijging zich in 1983 en 1984 heeft voorgedaan, de jaren waarin de tarieven van de bibliotheken sterk zijn gestegen. In 1982 bedroeg de gemiddelde bijdrage van de gebruikers aan de totale inkomsten 6%.

Dit cijfer heeft betrekking op alle bibliotheken dus niet alleen op de DOS-bibliotheken. Er is echter geen reden om aan te nemen dat de situatie in de DOS-bibliotheken afwijkt van dit algemene beeld.

Contributie

In 1982 werd in de meeste DOS-bibliotheken f 15,50 contributie gevraagd. In 1983 liep dit op tot f 18,-, in 1984 werd dit f 20,-. Dit tarief werd in de meeste bibliotheken gevraagd tot 1988 toen een verhoging plaatsvond naar f 25,-. Ook in 1989 wordt in de meeste bibliotheken f 25,- gevraagd. De spreiding is echter vrij groot, in 1989 was het minimum f 13,50 en het maximum f 32,-.

Boetegelden

De boete-inkomsten van de bibliotheken lopen gemiddeld continu omhoog in de periode 1982-1989. In 1982 bedroegen de gemiddelde boete-inkomsten 113 duizend gulden, in 1989 was dit gestegen tot gemiddeld 152 duizend gulden.

1982 f 113.158	1984 f 133.006	1986 f 127.809	1988 f 140.845
1983 f 125.938	1885 f 123.476	1987 f 134.487	1989 f 151.716

Personeelskosten

De personeelskosten blijken in de onderhavige periode vrij stabiel te zijn. In 1982 werd er gemiddeld f 2.969.153 besteed aan personeelskosten, in 1989 was dit f 3.071.878.

1982 f 2.969.153	1984 f 2.878.826	1986 f 3.034.612	1988 f 3.097.949
1983 f 3.041.746	1985 f 2.932.011	1987 f 3.107.141	1989 f 3.071.878

Boekenbudget

Het boekenbudget is duidelijk afgenomen. In de jaren 1982-1989 zien we gemiddeld een daling van bijna een ton, van 657 duizend naar 570 duizend gulden.

1982 f 657.437	1984 f 624.572	1986 f 545.236	1988 f 570.684
1983 f 558.826	1985 f 593.147	1987 f 575.799	1989 f 569.686

Schoolmediatheek

In 1982 waren er 14 DOS-bibliotheken zonder een schoolmediatheekdienst (in eigen beheer of uitbesteed), in 1989 was dit nog bij 10 bibliotheken het geval.

Openingsuren

Het aantal uren dat de centrale per week geopend is loopt in de onderzochte periode licht terug. In 1989 is het gemiddelde aantal openingsuren in vergelijking met 1982 met 1,3 uur gedaald.

1982	40,0	1984	37,5	1986	37,8	1988	38,3
1983	38,7	1985	37,7	1987	38,0	1989	38,7

Aantal filialen/mobiele filialen

Het totale aantal filialen is nauwelijks veranderd. In 1989 zijn er 5 filialen minder dan bij dezelfde bibliotheken in 1982. Het gemiddelde aantal filialen per bibliotheek is in deze periode van 5,0 gedaald naar 4,9.

1982	161	1984	161	1986	162	1988	159
1983	163	1985	160	1987	159	1989	156

Het aantal halteplaatsen van mobiele filialen vertoont een nogal grillige ontwikkeling. Na een duidelijke daling van het aantal halteplaatsen in 1983, is er vanaf 1985 sprake van een gestage groei.

In 1989 zijn er 22 halteplaatsen meer dan in 1982. Het cijfermateriaal heeft echter betrekking op slechts 9 bibliotheken.

1982	125	1984	112	1986	127	1988	147
1983	112	1985	128	1987	137	1989	151

Ledenpercentage

In 1983 en 1984 doet zich een daling van het ledenpercentage voor. Vanaf 1985 is er weer sprake van een opgaande lijn. Het ledenpercentage blijft echter lager dan in 1982.

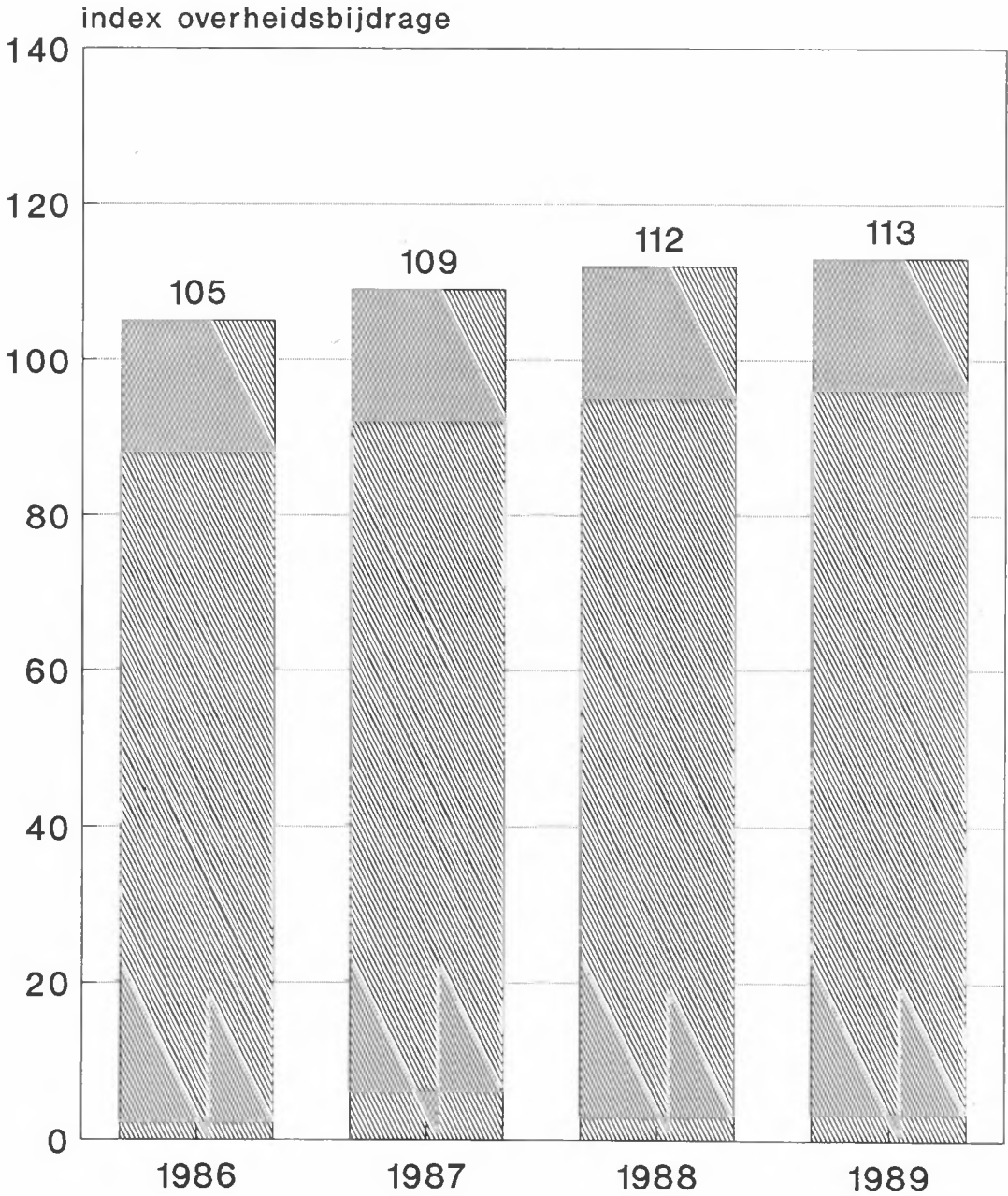
1982	30,2	1984	27,4	1986	28,5	1988	28,9
1983	29,0	1985	27,7	1987	28,1	1989	28,9

LDO-bibliotheken

Ontwikkeling overheidsbijdrage LDO-bibliotheken 1985-1989

In 1985 bedroeg de gemiddelde overheidsbijdrage aan de LDO-bibliotheken 1,27 miljoen gulden, in 1989 was dit gestegen tot 1,37 miljoen gulden. Een gemiddelde stijging dus van 100.000 gulden. Indien we de totale overheidsbijdrage van 1985 op 100 stellen dan is in 1989 de overheidsbijdrage gemiddeld gegroeid tot 113.

Ontwikkeling totale overheidsbijdrage LDO bibliotheken 1986 - 1989

Gemiddeld indexcijfer LDO

jaar	index (1985 = 100) overheidsbijdrage	spreiding	
		min	max
1986	105	94	189
1987	109	92	184
1988	112	93	185
1989	113	96	164

De onderlinge verschillen in de ontwikkeling van de overheidsbijdrage zijn bij de LDO-bibliotheken evenals bij de DOS-bibliotheken aanzienlijk. Dit blijkt onder andere uit de spreiding van de indexcijfers in bovenstaande tabel.

Uit de spreidingscijfers blijkt bovendien dat er gedurende de periode 1986-1989 *elk jaar bibliotheken zijn met een lagere overheidsbijdrage dan in 1985*. In onderstaande tabel wordt per jaar weergegeven hoeveel procent van de LDO-bibliotheken een lagere bijdrage ontving in vergelijking met 1985.

jaar	
1986	22%
1987	27%
1988	23%
1989	22%

De omvang van de overheidsbijdrage verschilt sterk van bibliotheek tot bibliotheek. Om een onderlinge vergelijking mogelijk te maken wordt gekeken naar de overheidsbijdrage per inwoner. In 1985 werd gemiddeld een bijdrage van f 32,87 per inwoner verstrekt. Het minimumbedrag is echter f 22,54 en het maximum f 45,05. In 1989 was de gemiddelde bijdrage per inwoner f 32,92, met als minimum f 20,51 en als maximum f 45,58.

Er zijn *geen gegevens* beschikbaar over de omvang van de rijksbijdrage aan de afzonderlijke LDO-bibliotheken in de jaren 1985-1989. Bekend is echter wel dat de rijksbijdrage voor bibliotheekwerk in de jaren 1985-1889 is gedaald. Dit blijkt uit de in hoofdstuk 2 gepresenteerde index voor de ontwikkeling van de rijksbijdrage. In 1985 was deze index 91,7; in 1989 was deze index verder gedaald tot 77,6 (1982 = 100). Uit de daling van dit indexcijfer in combinatie met de wetenschap dat gemiddeld de overheidsbijdrage aan de LDO-bibliotheken is gegroeid, kan worden geconcludeerd dat de *gemeentelijk bijdrage is toegenomen*.

De gemeentebesturen van de LDO-bibliotheken hebben niet alleen de daling van de rijksbijdrage gecompenseerd, maar ook *gemiddeld* de totale bijdrage voor de bibliotheken verhoogd.

Kengetallen LDO-bibliotheken 1985-1989

Personeelsformatie

Het aantal formatie-uren per week van de medewerkers in vaste dienst is in de periode 1985-1989 nauwelijks veranderd. In 1985 was het gemiddeld 533 uur per week in 1989 537 uur.

1985	533 uur	1986	526 uur	1987	532 uur
1988	545 uur	1989	537 uur		

Personeelskosten

De gemiddelde personeelskosten vertonen een toename van 668 duizend gulden in 1985 tot 744 duizend gulden in 1989, een gemiddelde stijging dus van 76 duizend gulden.

1985	f 667.725	1986	f 707.702	1987	f 711.954
1988	f 726.248	1989	f 743.996		

Ledenpercentage

Het ledenpercentage verandert nauwelijks in de jaren 1985-1989. In 1985 was gemiddeld 30,2% van de bevolking lid van een LDO-bibliotheek, in 1989 was dit 31,2%.

1985	30,2%	1986	30,3%	1987	31,1%
1988	31,0%	1989	31,2%		

Bijdrage gebruikers aan totale inkomsten

De bijdrage van de gebruikers aan de totale inkomsten van de bibliotheek tonen een duidelijke toename. In 1985 was deze bijdrage gemiddeld 9,8% van de totale inkomsten van de bibliotheek. In 1989 was dit toegenomen tot gemiddeld 12,0%.

1985	9,8%	1986	10,0%	1987	11,8%
1988	11,9%	1989	12,0%		

Overzichten van pbc's en aangesloten bibliotheken

De gegevens van de provinciale bibliotheekcentrales (pbc's) en de aangesloten bibliotheken zijn afkomstig uit de CBS-statistieken. In deze bijlage zijn ze niet afzonderlijk per provincie opgenomen. De reden is dat de beschikbare gegevens moeilijk met elkaar te vergelijken zijn; ook in kwalitatief opzicht zijn er grote verschillen, zowel tussen de verschillende jaren als tussen de verschillende provincies. Een diepgaande analyse zou deze obstakels wellicht kunnen overwinnen, maar daarvoor ontbraken de benodigde middelen in geld en tijd. Bovendien is het financiële, sinds 1987 door CBS verzamelde, cijfermateriaal niet vrij beschikbaar. De bijlage geeft een aantal beschikbare financiële gegevens van de pbc's (provinciale bibliotheekcentrales) en de daarbij aangesloten openbare bibliotheken (aob-en).

Overzichtstabel PBC's en aangesloten bibliotheken (AOB-en)

	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
INWONERS AOB	4.776.000	4.725.000	-	5.544.877	5.528.491	-	-
LEDENTOT AOB	1.710.000	1.710.000	-	1.685.306	1.730.339	1.811.394	1.837.951
PERCLEDE AOB	35.8%	36.2%	-	30.4%	31.3%	-	-
SUBSITOT AOB*	123.714	126.411	131.162	137.432	141.402	151.876	165.023
GEMEENTE AOB	123.331	103.908	105.308	106.829	109.156	117.400	151.655
VIAPBC AOB	190	22.335	25.750	29.981	956	1.686	592
INKLEDEN AOB*	12.694	15.981	17.960	18.696	20.056	22.875	24.877
SUBSITOT PBC*	131.086	135.246	142.572	148.072	130.665	131.269	102.889
GEMEENTE PBC	9.875	18.383	21.601	23.493	4.726	5.007	6.848
PROVINCI PBC	121.060	130.644	120.971	124.579	124.967	123.772	94.109
INKLEDEN PBC*	1.738	1.858	2.191	2.016	1.991	1.826	4.666
PERSKOST AOB*	35.389	37.234	40.415	47.603	51.550	55.871	67.304
PERSKPBC PBC*	123.994	128.609	130.384	128.066	136.034	136.218	137.261
MEDIAKOS AOB*	40.026	39.425	40.052	39.356	39.629	43.597	44.259
MEDIAPBC PBC*	13.481	16.353	13.647	15.834	17.245	16.801	17.638

Bij inkomsten en uitgaven x f 1.000

* De gegevens die met een * zijn gekenmerkt worden hierna ook in grafiekvorm gepresenteerd.

Legenda bij overzichtstabel PBC's en AOB-en

INWONERS AOB = inwoners werkgebied en/of gemeente

LEDENTOT AOB = totaal aantal leden

PERCLEDE AOB = aantal leden per 100 inwoners

SUBSITOT AOB* = subsidies en bijdragen totaal x 1.000 gulden

GEMEENTE AOB = 'waarvan gemeentelijk'

VIAPBC AOB = 'waarvan provinciaal'

INKLEDEN AOB* = inkomsten van gebruikers

SUBSITOT PBC* = subsidies en bijdragen totaal x 1.000 gulden

GEMEENTE PBC = 'waarvan gemeentelijk'

PROVINCI PBC = 'waarvan provinciaal'

INKLEDEN PBC* = inkomsten van gebruikers

PERSKOST AOB* = aandeel uitgaven aan personeelskosten in exploitatie AOB-en

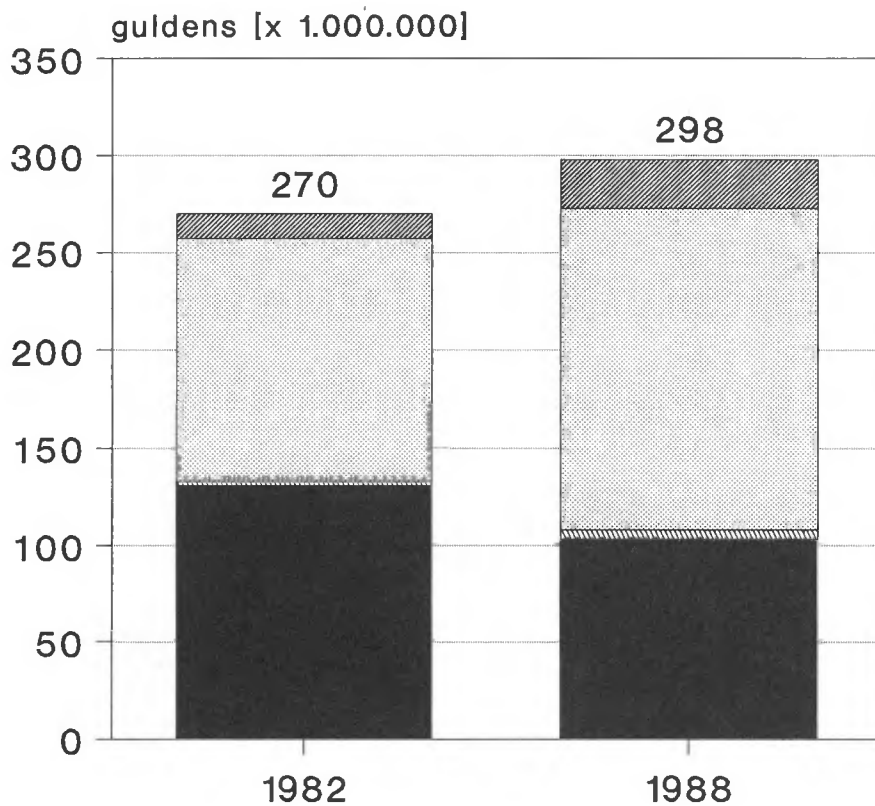
PERSKPBC PBC* = aandeel uitgaven aan personeelskosten in exploitatie PBC's

MEDIAKOS AOB* = aandeel uitgaven aan mediakosten in exploitatie AOB-en

MEDIAPBC PBC* = aandeel uitgaven aan mediakosten in exploitatie PBC's

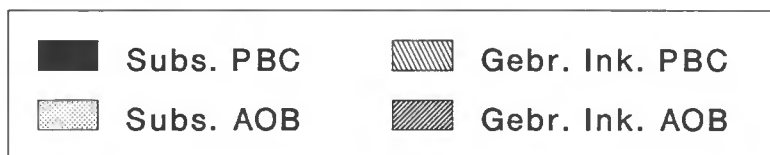
* De gegevens die met een * zijn gekenmerkt worden hierna ook in grafiekvorm gepresenteerd.

Inkomsten PBC's & AOB-en 1982 - 1988

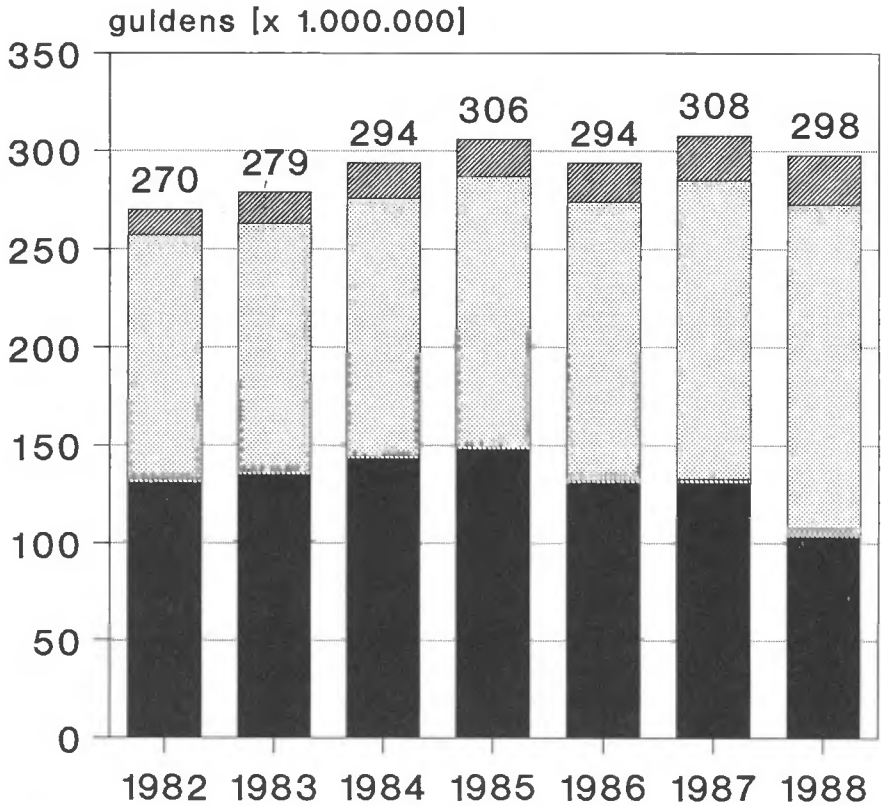

Gebr. Ink. AOB	13	25
Subs. AOB	124	165
Gebr. Ink. PBC	2	5
Subs. PBC	131	103

* IN GULDENS X 1.000.000

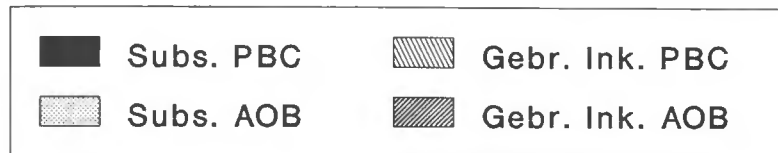

Inkomsten PBC's & AOB-en 1982 - 1988

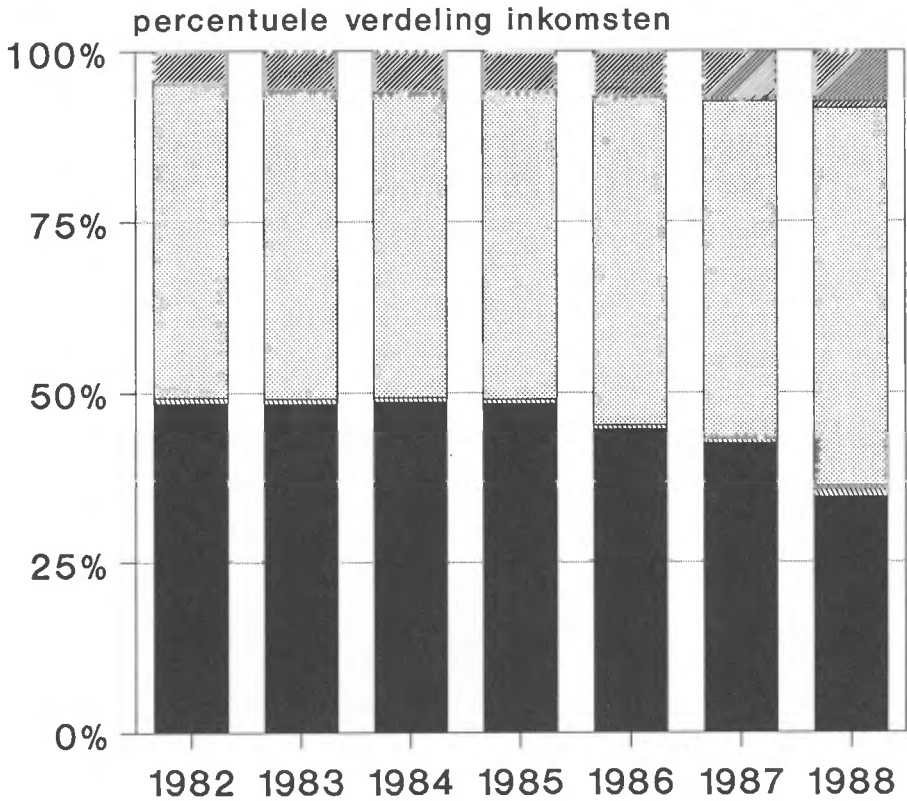

Gebr. Ink. AOB	13	16	18	19	20	23	25
Subs. AOB	124	126	131	137	141	152	165
Gebr. Ink. PBC	2	2	2	2	2	2	5
Subs. PBC	131	135	143	148	131	131	103

* IN GULDENS X 1.000.000

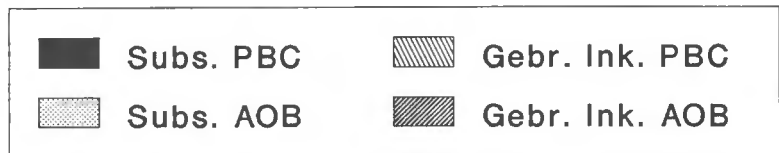

Inkomsten PBC's & AOB-en 1982 - 1988

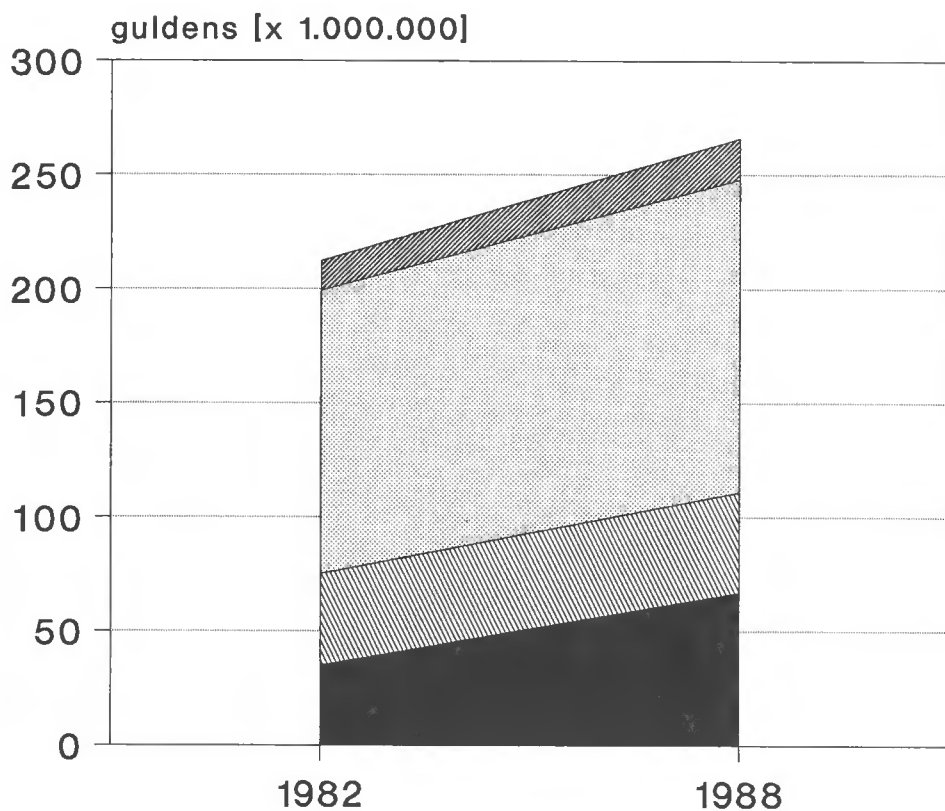

Gebr. Ink. AOB	13	16	18	19	20	23	25
Subs. AOB	124	126	131	137	141	152	165
Gebr. Ink. PBC	2	2	2	2	2	2	5
Subs. PBC	131	135	143	148	131	131	103

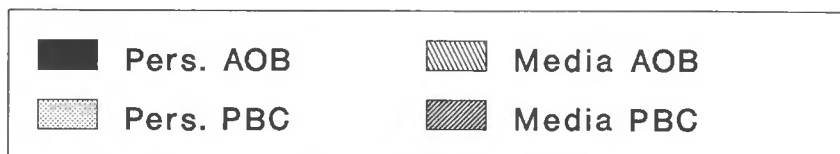
* IN GULDENS X 1.000.000

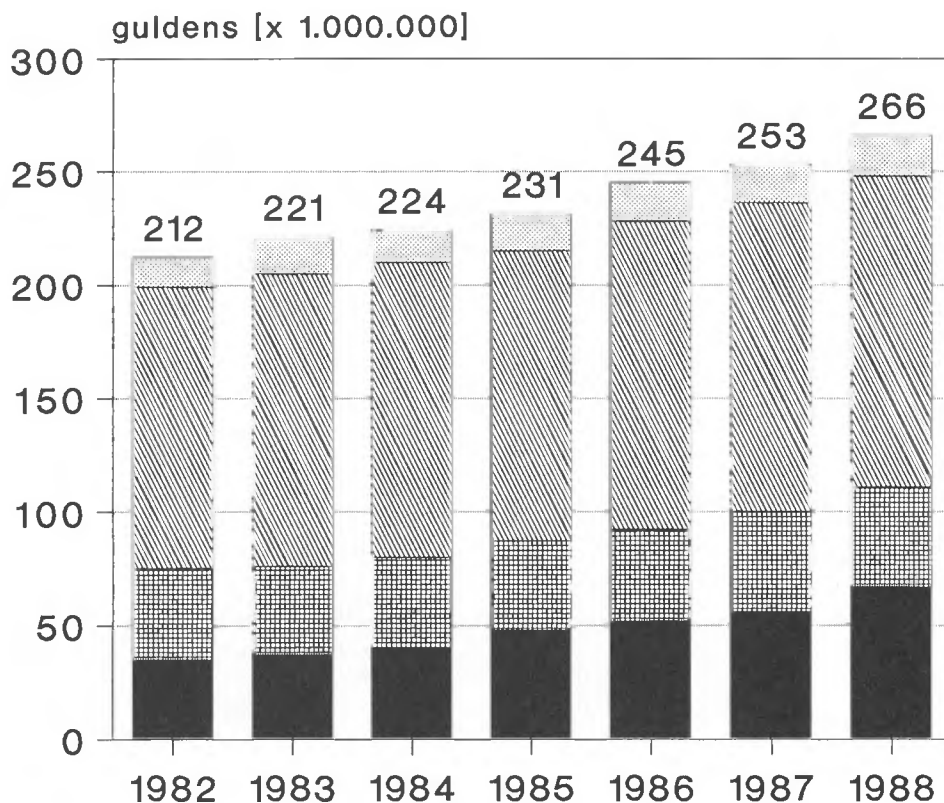
Uitgaven personeel & media PBC'S en AOB-EN 1982-1988

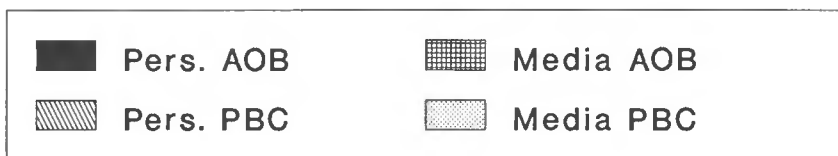
Media PBC	13	18
Pers. PBC	124	137
Media AOB	40	44
Pers. AOB	35	67

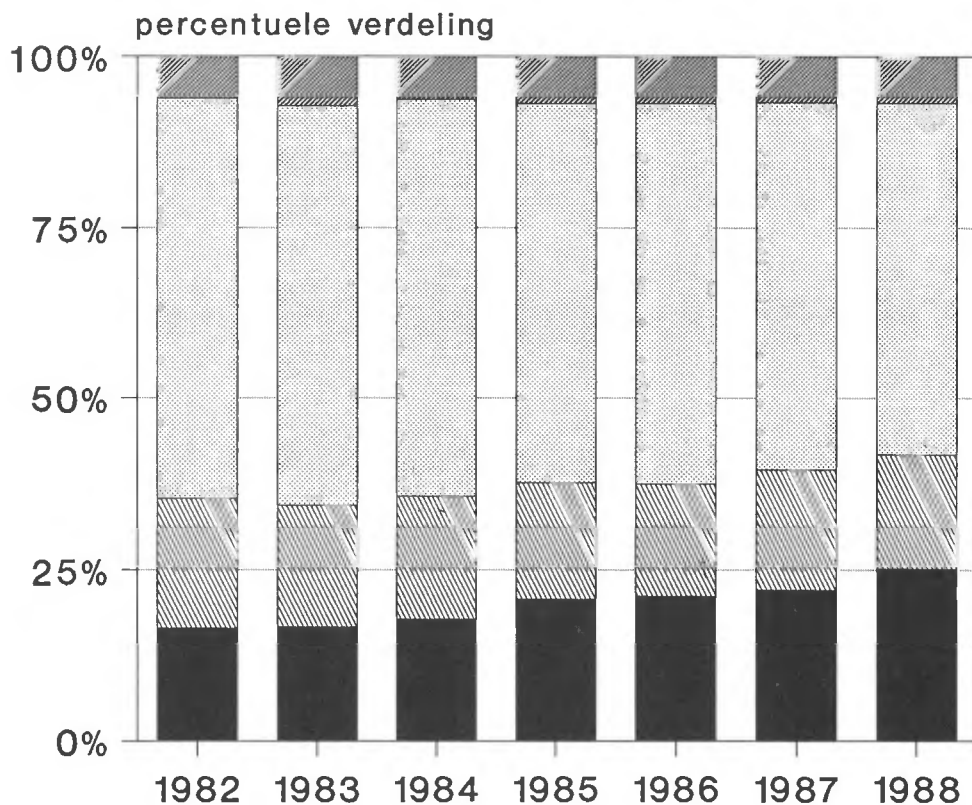
Uitgaven personeel & media PBC'S en AOB-EN 1982-1988

Media PBC	13	16	14	16	17	17	18
Pers. PBC	124	129	130	128	136	136	137
Media AOB	40	39	40	39	40	44	44
Pers. AOB	35	37	40	48	52	56	67

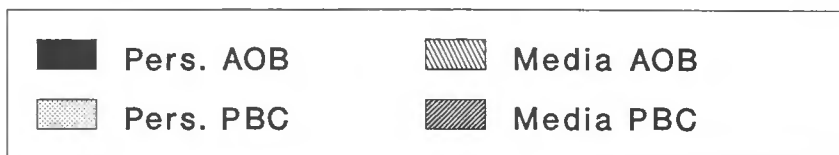

Uitgaven personeel & media PBC'S en AOB-EN 1982-1988

Media PBC	13	16	14	16	17	17	18
Pers. PBC	124	129	130	128	136	136	137
Media AOB	40	39	40	39	40	44	44
Pers. AOB	35	37	40	48	52	56	67

* IN GULDENS X 1.000.000

Afkortingen

AOB	(bij pbc) Aangesloten Openbare Bibliotheek
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
DOS	Direktie-Overleg Stedelijke bibliotheken
JGP	Jeugdwerk Garantie Plan
LDO	Landelijk Directie Overleg
NBD	Nederlandse Bibliotheek Dienst
NBLC	Nederlands Bibliotheek en Lektuur Centrum
o.k.	overige kosten
POBOB	Part-time Opleiding tot Bibliothekaris in Openbare Bibliotheken
PBC	Provinciale Bibliotheek Centrale
p.k.	personeelskosten
RABIN	Raad van Advies voor Bibliotheekwezen en Informatieverzorging
TAP	Tijdelijke Arbeids Plaatsen regeling
WAGGS	Wet op de Arbeidsvoorwaarden in de Gesubsidieerde en Gepremieerde Sector
WVC	(ministerie van) Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WVM	Werkgelegenheids Verruimende Maatregel

Publicaties RABIN

Adviezen

1. De openbare bibliotheek: een verantwoordelijkheid van de rijksoverheid. 1988
2. Informatieverzorging en economische groei. 1988
3. Het behoud van ons nationale geheugen. Bouwstenen voor een landelijk conserveringsbeleid. 1989
4. Informatiewetenschap in Nederland. Onderzoeksbeleid op het gebied van de informatieverzorging. 1990
5. Kwantificering van de informatiesector. 1990
6. Informatieverzorging voor en door het bedrijfsleven: tien actiepunten. 1990

Rapporten

Innovation in the information chain: the effect of technological development on the provision of scientific and technical information / by J.S. Mackenzie Owen and J. van Halm under the authority of RABIN. - London and New York, Routledge. 1989

1. Bibliotheekfuncties gemeten. Een analyse van vraag en aanbod van openbare bibliotheken / onderzoeksrapport door R. Onverzaagt en P.H.J. Vrancken. 1989
2. Innovatie van de informatievoorziening. Een overzicht van ontwikkelingen in technologie en praktijk / studie door J.S. Mackenzie Owen. 1989
3. Het leenrecht ontleed. Een onderzoek naar de culturele aspecten van een auteursrechtelijke regeling / door C. de Koning en F.W. Grosheide. 1990
4. Conferentie Informatiewetenschap in Nederland. Verslag van de studieconferentie in de Koninklijke Bibliotheek te Den Haag op 17 mei 1990 georganiseerd door de RABIN/ onder redactie van G.M. van Trier. 1990

Speciale uitgaven

- Europa '92. 1989
- Informatieprojecten in openbare bibliotheken / rapportage door L. Tigges. 1989
- Internationalisering van hoger beroepsonderwijs / literatuurrapport door S. Th. M. Lap. 1990.
- Ontwikkelingen in het leenrecht / door A.M.L. van der Kolk-van der Torren en R.S.J. Kurvers. 1990

Jaarverslagen

- Jaarverslag 1987-1988
- Jaarverslag 1989